

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Oltenian Ursari dialect

of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (ursarilor din Oltenia).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuire potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

O înklistimos le evreengo andai robia le Egiptoski

(O înklistimos 1—20; 32—33; 34:1-7; 35:4-35; 36:1-7; 40:34-38)

O exodo

Ăl evreea ando Egipto

(1:1—11:10)

Ăl evreea sas kerde robi ando Egipto

1 Kadala si ăl anava le ciavenghe le Israeloske, sa-ve gheles ando Egipto le Iakovosa, fiosavo pe fameliasa: ²o Ruben, o Simeon, o Levi hai o Iuda, ³o Isahar, o Zabulon hai o Benjamin, ⁴o Dan hai o Neftali, o Gado, hai o Așer. ⁵Le Iakovoske ciave hai lenghe ciave sas dă sea ieftadeșa. Atunci o Iosif sas ando Egipto. ⁶O Iosif mulos, hai saoră phral leske, hai saoră manuș kai traiaisales atunci. ⁷Ăl israelițea kerenas ciave, bariles, butiles hai aresles but zurale. Hai pherdilos o them lendar.

⁸Sas ăk thagar nevo ando Egipto kai ni așundeas anda o Iosif. ⁹Ov phendeas pe poporoske:

— Ita kă o poporo le israelițengo si mai but hai mai zuralo dă sar amende. ¹⁰Trăbul te phirados amen gogheasa lența, kaște na buteon. Hai kana si te avel

dak război, si te kiden pes i on amare dușmaența, si te mardeon kontra amari hai si te înklen anda o them.

¹¹Ciutes opral pă lende manuș te keren len te keren buki phari te banghearen len. Vazdes ăl foruri o Pitom hai o Ramses, kaște aven ăl magazii le faraonoske. ¹²Dar kabor sas on banghearde mai but, kadea buteonas hai bareonas, hai ăl egipteia uronas len hai daranas katar ăl israelițea. ¹³Kodolaske ăl egipteia kerde le israelițen te keren buki i mai phari. ¹⁴Kerde lenghi viața kerki le phare bukeanța varnițasa hai kărămidasa hai saoră feluri bukeake poa kîmpo. Andă saoră bukea kadala, ăl egipteia sas bi milako.

¹⁵O thagar le Egiptosko phendea le moșenghe le evreenghe, kai bucionas Șifra hai Puia:

— ¹⁶Kana ajutina le giuvlean le evreenghe kaște keren, te dikhen păl dui bar, hai kana avela ciavo, te mudaren les! Hai kana avela cei, te muken lan te trail!

¹⁷ Dar ăl moaşe darailles katar o Del hai ni kerdes so poruncisardeas lenghe o thagar le Egiptosko, hai mukles le ciaven te train. ¹⁸ O thagar le Egiptosko dineas mui le moaşen hai phendea lenghe:

— Soste kerden kadea hai muklen le ciaven te train?

¹⁹ Ăl moaşe dine anglal le faraonos:

— Ăl giuvlea le evreenghe nai sar ăl egipteance. On si zuralea hai keren gi kana te avel e moaşa.

²⁰ Kodolaske o Del kerdea mişto le moaşenghe, hai o poporo butilos hai areslos but zuralo. ²¹ Kă ăl moaşe daranas katar o Del, ov dinea len ciave. ²² Atuncia o faraono dineas saoră poporos piro e porunka kaia:

— Kana avela ciavo, te ciuden les ando Nilo, hai kana si cei, te muken lan te trail!

O kerimos hai o hastraiimos le Moiseasko

2 Ăk manuş anda o neamo le Levesko lileasas dă romni le ceia le levitoski. ² E giuvli kadaia acilis khamni hai kerdeas ăk ciavo. Kana dikhleas kă si şukar, garadea les trin cion. ³ Kana ni mai daştisailis te garavel les, lileas ăk tîrna papuraki hai maklea lan smoalasa. Ciuteas le ciaves andă late hai laciardea lan maşkar ăl trestî pe rig le Niloski. ⁴ Leski phei vardilas dural, kaşte dikhel so si te kerdeol leske.

⁵ E cei le faraonoski ghelis ko Nilo te naiol, hai ăl ceia kai sas lasa phirenas paşa o Nilo. Oi dikhleas e tîrna maşkar ăl trestî, hai dineas drom pe roaba te lel lan. ⁶ Putardea lan hai dikhleas le ciaves, hai dikh, ăk ũinoro rovindos. Sas lake mila lestar hai phendeas:

— Si ăk ciavo andal evreea.

⁷ Atunci e phei le ũinorăski phendeas le ceake le faraonoski:

— Te giav te dav tuke mui ăk doika andal giuvlea le evreenghe kaşte del ciucii le ciaves andă keo than?

— ⁸ Gia! — dinea lan anglal e cei le faraonoski. E ceiorî ghelis hai dinea mui le da le ciaveski. ⁹ E cei le faraonoski phendea lake:

— Le kal ciaves, de les ciucii andă muro than, hai pokinav tuke.

E giuvli lileas le ciaves hai dinea les ciuci. ¹⁰ O ciavo barilos, hai oi andinea les ke cei le faraonoski, hai ov sas lako ciavo. Ciuteas lesko anav Moisea:*

— Kă înkaladem les anda o pai.

O Moisea mudarel ăk egipteanos hai naşal ando Madiano

¹¹ O Moisea barilos, hai andăk ghes înklisto kă peo neamo hai dikhleas lenghe bukea pharea. Dikhleas ăk egipteanos kai marelas ăk evreeos, iekhes anda lesko neamo. ¹² Vardisardeas andă saoră riga hai dikhindos kă nai koniva, mudardeas le egipteanos hai garadea les ando kişai. ¹³ Înklistos i ando ghes koaver, hai dikhleas kă mardeon dui evreea. Phendeas koleske kai nas les ciacimos:

— Soste des dab ke amales?

¹⁴ Ov phendeas:

— Kon ciutea tut mai baro hai krisari pă amende? Si tut dă gînd te mudares i man, sar mudardean i koles le egipteanos?

O Moisea darailos: „Ciaces gianglol pes.” ¹⁵ O faraono aşundeas so kerdineailos hai kamnos te mudarel le Moiseas. Dar o Moisea naşlos katar o faraono hai beşlos ando Them Madian.

Beşlos paşa ăk haing. ¹⁶ Le raşas anda o Madiano sas les iefta ceia. On aviles te înkalaven pai hai pherdes ăl jgheaburi kaşte pen ăl brakhea hai ăl buznea lenghe dadeske. ¹⁷ Dar aviles ăl ciobaia hai gonisardes e turma. Atuncia o Moisea uştilos, ajutisardea len hai dinea pai lenghe brakhean hai buznean. ¹⁸ Kana gheles khere kă lengo dad o Reuel, ov phendeas:

— Sar da avilen kadea sigo aghes?

¹⁹ On dine les anglal:

— Ăk egipteano hastradea amen anda o vast le ciobaiengo hai kear înkaladea amenghe pai hai dea te pen ăl brakhea hai ăl buznea.

²⁰ Ov phendeas pe ceianghe:

— Hai kai si ov? Sostar muklen kadal manuşas othe! Den les mui te hal!

²¹ I o Moisea kamnos te beşel ko manuş kodova, kai dinea les dă romni pe ceia le Sefora. ²² Oi kerdeas ăk ciavo, hai o Moisea ciuteas lesko anav Gherşom, kă phendeas: „Beşav andăk them străiino.”

²³ Ando kadav baro timpo o thagar le Egiptosko mulos. Ăl israeliţea vakinas pes hai denas mui andai kauza le bukeanghe phare. Lengo zbărîmos kă si robi areslos gi ko Del. ²⁴ O Del aşundeas lenghe vakimata hai andinea peske goghi anda peo phanglimos kerdo le Avraamosa, le Isakosa hai le Iakovosa. ²⁵ Vardisardeas karing ăl israeliţea hai hakeardeas len.

***2:10** And-e cib ebraiko o anav Moisea aşundeol sar „înkalavel”.

O Del del duma le Moiseasa anda o stufiş kai phabol

3 O Moisea sas ciobano palal brakhea hai buznea pe sokroske, o Ietro, o raşai le Madianosko. Ghe-los le brakheanţa hai le buzneanţa gi încealtar e mulani, hai areslos ko plai le Devlesko, ko Horeb. ² O Îngero le RAiesko sikadilos andăk flakăra iagaki, kai înklelas anda o maşkar ăk stufişăsko. So dikhleas o Moisea sas ăk stufiş kai leas pes iag, hai o stufiş ni sas phabardo. ³ O Moisea phendeas: „Si te dav man rigate te dikhav so bari buki si kadaia. Soste nai phabardo o stufiş?” ⁴ O RAI dikhleas kă ov del pes rigate te dikhel. Dinea les mui anda o maşkar le stufişăsko:

— Moise! Moise!

Ov phendeas:

— Italem!

⁵ O Del phendeas:

— Ta na aves mai paşal! Înkal ke sandalea andal pîrne, kă o than kai san si phuv sfînto.

⁶ Hai mai phendeas:

— Me sem o Del ke dadesko, o Del le Avraamosko, o Del le Isakosko hai o Del le Iakovosko.

O Moisea garadeas peo mui, kă daralas te dikhel le Devles. ⁷ O RAI phendeas:

— Ciaces dikhlem o pharimos mîră poporosko ando Egipto. Aşundem lenghe zbărîmata andai kauza kolenghi kai keren len te keren buki. Kă pringianav lenghe dukha, ⁸ avilem te hastravav len anda o vast le egipteinghe hai te anav len anda o them kodova andăk them lacio hai baro, andăk them kai thabdel thud hai abghin, ando than kai beşen ăl kanaaniţea, ăl hetitea, ăl amoriţea, ăl ferezitea, ăl heviţea hai ăl iebuşiţea. ⁹ Hai ita kă ăl zbărîmata le israeliţenghe aresles mande hai dikhlem kabor dă but uşteade len andal pîrne ăl egipteia. ¹⁰ Akanak, gia tuke, va dava tut drom ko faraono. Înkal mîră poporos, le israeliţen, anda o Egipto!

O Del del drom le Moiseas ko thagar le Egiptosko

¹¹ O Moisea phendeas le Devleske:

— Kon sem me, kaşte giav ko faraono, sau te înkavav le israeliţen anda o Egipto?

¹² Ov phendeas:

— Dar me si te avav tusa. Dita sar si te gianes kă me dinem tut drom: păce înkavava le poporos anda o Egipto, si te slujin le Devleske po plai kadava.

¹³ O Moisea phendeas le Devleske:

— Dikh, kana giava kăl israeliţea hai phenava lenghe: «O Del tumare dadengo dinea man drom tumende»; hai pucena man: «Savo si lesko anav?» So si te phenav lenghe?

¹⁴ O Del phendeas le Moiseaske:

— Me sem kova kai sem. Kadea te phenes le israeliţenghe: «O ‘Me sem’ dinea man drom tumende.»

¹⁵ O Del mai phendeas le Moiseaske:

— Kadea te phenes le israeliţenghe: «O RAI,* O Del tumare dadengo, o Del le Avraamosko, o Del le Isakosko hai o Del le Iakovosko, dinea man drom tumende.» Kadava si muro anav pentru totdeauna, kadea te încearen man goghi andăk neamo andă aver neamo. ¹⁶ Gia, kide le phuren le Israeloske hai phen lenghe: «Sikadilos manghe o RAI, o Del tumare dadengo, o Del le Avraamosko, le Isakosko hai le Iakovosko. Ov phendeas: ‘Dikhlem mişto so kerdeol tumenghe ando Egipto, ¹⁷ hai phendem: Si te înkavav tumen andai suferinţa le Egiptoski hai si te înghearav tumen ando them le kanaaniţenghe, le hetiteinghe, le amoriţenghe, le fereziteinghe, le heviţenghe hai le iebuşiţenghe, andăk them kai thabdel thud hai abghin.’ » ¹⁸ On si te aşunen tutar. Hai si te gias le phurenţa le Israeloske ko thagar le Egiptosko hai si te phenen leske: «O RAI, o Del le evreenghe maladilos amenţa. Rughis tut te mukes amen te gias drom trine ghesenghe and-e mulani, te anas phabarimata le RAieske, amare Devleske.»

¹⁹ Me gianav kă o thagar le Egiptosko nai te mulkel tumen te telearen gi kana nai te kerav les me, vastesa zuralo. ²⁰ Me si te vazdav muro vast hai si te dav dab o Egipto saoră felurenţa minunenghe andă lengo maşkar. Pala kodoia si te del tumaro drom. ²¹ Si te kerav kadal poporos lacio anglal egipteia, hai kana telearena, nai te telearen le vastenţa nanghe. ²² Fiosavi giuvli te manghel katar pi vecina hai katar kola kai beşen ando kher le vecinako bukea ruposke, sumnakaske hai hureaiimos, te hureaven tumare ciaven hai tumare ceian. Kadea si te len ăl lacimata le egipteinghe.

***3:15** O kuvînto „o RAI” ando originalo si Iahveh, kai hakeardeol: „Kova kai si”. Ăl evreea ni kamen te phenen o anav le RAiesko, hai andă lesko than phenen „RAI”. Kodolaske i ame phenas „RAI” anda o anav le Devlesko.

O Del sikavel le Moiseas so te kerel

4 O Moisea dineas anglal:
— Hai kana va phenena: «Ni sikadilos tu-ke o RAI», hai ni pakeana man, hai nai te aşunen mandar?

² O RAI phendea leske:

— So si tut ando vast?

Ov dineas anglal:

— Ăk rovli.

— ³ Ciude lan pe phuv! — phendeas. Ov ciudea lan pe phuv, hai e rovli kerdilos sap, hai o Moisea naşlos lestar. ⁴ Atuncia o RAI phendeas le Moiseaske:

— Întinzosar keo vast hai le les poreatar!

Ov întinzosardeas o vast hai astardeas les, hai kerdilos rovli andă lesko vast.

— ⁵ Kaşte pakean kă sikadilos tuke o RAI, o Del len-ge dadengo, o Del le Avraamosko, o Del le Isakosko hai o Del le Iakovosko.

⁶ O RAI mai phendea leske:

— Ciu keo vast ando brăk!

Ov ciuteas o vast ando brăk hai înkaladea les. Hai dita kă e morkhi po vast sas nasfali, parni sar o iv.

⁷ O RAI phendeas:

— Ciu pale o vast ando brăk!

Ov ciuteas pale o vast ando brăk hai înkaladea les. Hai dikh kă o vast kerdilos pale sar saoro lesko trup, sas ujo.

— ⁸ Kana nai te pakean tut, hai ni va aşunena katar o angluno semno, va pakeana le dongo semno.

⁹ Kana ni va pakeana nici kadal dui semnea hai ni va aşunena tutar, te les pai anda o Nilo hai te cioreş les pe phuv! O pai kai va lesa les anda o Nilo si te kerdeol rat pe phuv.

¹⁰ O Moisea phendeas le RAieske:

— Ah muro Rai, me ni sem Ăk manuş kai daştil te del дума mişto, nici mai anglal, hai nici makar dă kana tu des дума ke roboske. Kă mîrî cib hai e vorba si înkurkime.

¹¹ O RAI phendea leske:

— Kon kerdeas o mui le manuşăsko? Hai kon kerel le manuşăş muto sau şuko, te dikhel sau koro? Oare na me, o RAI? ¹² Gia! Me si te avav ke mosa hai si te sikavav tut so si te phenes.

¹³ O Moisea phendeas:

— Ah! Raia, de drom avre dakanikas!

¹⁴ Atuncia o RAI holeailos po Moisea hai phendeas:

— Keo phral o Aron, nai o levito? Gianav kă ov del дума mişto. Ita kă ov avel angla tute, hai kana va dikhela tut, si te bukuril pes andă peo ilo. ¹⁵ Tu si te des leske дума hai va ciusa Ăl vorbe andă lesko mui, pentrukă me si te avav ke mosa hai leske mosa, hai si te sikavav tumen so si te keren. ¹⁶ Ov va dela дума anda tute le poporosa. Kadea kă ov si te avel tuke sar mui, hai tu si te aves leske sar Del. ¹⁷ E rovli kadaia le la ando vast, kaşte keres Ăl semnea lasa.

¹⁸ O Moisea teleardeas hai boldineailos kă peo sokro, o Ietro. Phendea leske:

— Rughiv tut, te mukes man te telearav hai te boldav man kă mîră phral ando Egipto, kaşte dikhav kana mai train!

O Ietro phendeas le Moiseaske:

— Gia paceaş!

O Moisea ril pes ando Egipto

¹⁹ O RAI phendeas le Moiseaske ando Madian:

— Gia, bolde tut ando Egipto, kă sea kai phirenas te mudaren tut mules!

²⁰ O Moisea lilea pe romnea hai pe ciaven, vazdea len opre pĂl hăra hai teleardeas ando Them le Egiptosko. Lileas ando vast e rovli le Devleski.

²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kana boldesa tut ando Egipto, te keres angla o faraono saoră minuni kai ciav len tuke ando vast! Me si te kerav sar bar lesko ilo, hai ni va dela o drom le poporosko. ²² Te phenes le faraonoske: «Kadea del дума o RAI: ‘O Israel si muro ciavo o angluno. ²³ Phendem tuke: <De o drom mîră ciavesko, kaşte slujil manghe!> Pentrukă ni des lesko drom, dikh kă si te mudarav ke ciaves le anglunes.’ »

²⁴ Ando timpo le phirimasko, andăk than kai beşenas pe reat, maladea les o RAI hai kamnos te mudarel les. ²⁵ E Sefora lileas Ăk bar askuţime, cindeas pe ciaves tele,^a hai le morkheasa makhleas Ăl pîrne le Moiseaske phenindos:

— Tu san Ăk rom ratesko anda mande.

²⁶ Hai o RAI muklea les. Sas andai kauza le cinimas-ki tele kă oi phendeas: „Rom ratesko!”

O Aron maladeol le Moiseasa

²⁷ O RAI phendeas le Aronoske:

— Gia angla o Moisea and-e mulani!

Hai o Aron teleardeas hai maladeas le Moiseas ko plai le Devlesko hai ciumidea les. ²⁸ O Moisea phendeas le Aronoske sea so o RAI phendeas te phenel,

^a4:25 Geneza 17:10

hai saoră semnea kai poruncisardeasas leske te kerel len. ²⁹ O Moisea hai o Aron dikhles pe dromestar hai kides saoră phuren le israelițenghe. ³⁰ O Aron phendeas sea so phendeasas o RAI le Moiseaske, hai o Moisea kerdeas ăl semnea angla o poporo. ³¹ O poporo pakeaias. Kadea așundes kă o RAI dikhleas le israelițen, hai kă dikhleasas lenghe dukha. Dine kicia hai înkinosailles.

O Moisea angla o faraono

5 O Moisea hai o Aron pale gheles ko faraono hai phendes leske:

— Kadea del дума o RAI, o Del le Israelosko: «De o drom mîră poporosko kaște slujin manghe sărbătorindos and-e mulani!»

² O faraono dineas anglal:

— Kon si o RAI te așunav lestar hai te dav o drom le Israelosko? Me ni pringianav le RAies, hai phenav tumenghe kadea: nai te dav o drom le Israelosko.

³ On phendes:

— Sikadilos amenghe o Del le evreengo. Rughis tut te mukes amen te keras ăk drom trine ghesengo and-e mulani kaște anas jertfe le RAieske amare Devleske, ta na marel amen phare nasfalimasa sau le sabiasa.

⁴ O thagar le Egiptosko phendea lenghe:

— Moisea hai Aron, soste ni muken le poporos te kerel buki? Gian kă tumari buki!

⁵ O faraono mai phendeas:

— Ita kă o poporo kai kerel buki akanak butilos ando them, hai tume keren les ta na mai keren buki?

E buki pharilis pale

⁶ Hai kear ando ghes kodova, o faraono dineas kadai porunka kolenghe kai ciutes le poporos te keren buki, hai le bulibașanghe:

— ⁷ Ta na mai den suluma le poporos, sar mai anglal, te keren kărămizi, hai on te gian te kiden suluma. ⁸ Dar te manghen sa kodova numărō kărămizengo kai kerenas les mai anglal, ta na manghen lenghe mai țira, kă si khaile: kodolaske den mui întotdeauna: «Muk amen te gias te anas jertfe amare Devleske!» ⁹ Te del pes but bukeako kadale manușanghe, te avel len bukeako, hai ta na mai phiren pala ohaimatende!

¹⁰ Kola kai ciunas le poporos te kerel buki hai ăl bulibașa gheles hai phendes le poporoske:

— Kadea del дума o faraono: «Me ni mai dav tumen suluma. ¹¹ Gian tume te len tumenghe suluma

katar va arakhena, dar nai te țțineol khanci anda tumari buki!»

¹² O poporo pharadilos andă saoro Them le Egiptosko te kiden so arakhen pe miriștea ando than le sulumako. ¹³ Kola kai ciunas le poporos te keren buki silonas len, phenindos:

— Keren tumari buki andă fiosavo ghes, sar mai anglal kana sas suluma!

¹⁴ Mardes le bulibașan le israelițenghe, kai sas ciutine pă lende katar kola kai ciunas le poporos te kerel buki. Hai sas pușle:

— Anda soste ni kerden arakhi hai aghes, sar mai anglal, o numărō le kărămizengo kai trăbulas kerdo?

¹⁵ Ăl bulibașa le israelițenghe gheles te roven pes ko faraono:

— Soste phirados kadea ke robența? ¹⁶ Ke robenge ni mai del pes suluma, hai sa phendeol pes amenghe: «Keren kărămizi!» Ita, ke robi si marde, dar keo poporo si doșalo.

¹⁷ O faraono dineas anglal:

— Khaile sen. Khaile! Kodolaske phenen: «Muk amen te anas jertfe le RAieske!» ¹⁸ Akanak, gian ke buki! Nai te del pes tumenghe suluma, hai si te keren sa kodov numărō kărămizengo.

¹⁹ Ăl bulibașa le israelițenghe dikhles andă so nasulimos sas, kana phendolas lenghe: „Nai te țțiraol tumenghe khanci anda o numărō le kărămizengo kai trăbul kerde andă fiosavo ghes.” ²⁰ Kana înkliste katar o faraono, malades le Moiseas hai le Aronos kai ajukearenas len. ²¹ Hai phende lenghe:

— Te dikhel tumen o RAI kaște krisol tumen! Tume kerden amen te khandas phares le faraonoske hai leske slujitorenge, hai dinen len e sabia ando vast kaște mudaren amen!

²² O Moisea boldineailos ko RAI hai phendeas:

— Muro Rai, soste kerdean ăk nasulimos kadea kadai poporoske? Soste dinean man drom? ²³ Dă kana dinean man drom ko faraono te dav leske дума andă keo anav, ov kerel i mai nasul le poporoske. Ni hastradean ke poporos dălok!

O Del pale phenel kă va hastravel le poporos

6 O RAI phendeas le Moiseaske:

— Te dikhes akanak so si te kerav le faraonoske: andai kauza mîră vasteski zuralo va dela lengo drom, andai kauza mîră vasteski zuralo si te gonil len anda lesko them.

² O Del mai dineas дума le Moiseaske hai phendea leske:

— Me sem o RAI. ³ Me sikadilem le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakvoske sar o Del o Mai Zuralo, hai nai kadea kã semas pringiando lendar i tala muro anav o RAI? ⁴ Kerdem i phanglimos lența te dav len o Them Kanaan, kai beșenas sar străiinea. ⁵ Hai akanak așundem ăl vakimata le israelițenghe, saven înkearen len robi ăl egipteia, hai andem manghe goghi katar muro phanglimos. ⁶ Kodolaske phen le israelițenghe: «Me sem o RAI. Me si te înkalavav tumen andai buki phari le egipteanghi, si te has-travav tumen anda lenghi robia, hai si te pokinav tumen mîră vastesa zuralo hai phare krisimatenta.

⁷ Me si te kerav tumen te aven muro poporo, me si te avav tumaro Del, hai si te pringianen kã me, o RAI, tumaro Del, sem kai înkaladem tumen andai phari buki le egipteianghi. ⁸ Si te înghearav tumen ando them kai halem sovel kã si te dav les le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakvoske. Si te dav les tumenghe te avel tumaro them. Me sem o RAI.»

⁹ Kadea dineas дума o Moisea le israelițenghe. Dar ni așundes lestar, kã lengo ilo sas înkheardo, hai lenghi buki phari. ¹⁰ Atuncia o RAI phendeas le Moiseaske:

— ¹¹ Gia, phen le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kã trăbul te del o drom le israelițengo anda lesko them!

¹² O Moisea ruias pes ko RAI:

— Ita kã nici ăl israelițea ni așundeas mandar. Sar si te așunel mandar o faraono? Hai nici ni dav дума mișto.

O neamo le Moiseasko hai le Aronosko

¹³ O RAI dineas дума le Moiseaske hai le Aronoske hai dineas len drom te den дума le israelițenghe hai le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kaște înkalen le israelițen anda o Them le Egiptosko.

¹⁴ Ita ăl phure lenghe neamurenghe: Ăl ciave le Rubenoske, o angluno kerdo le Israeloske: o Enoh, o Palu, o Hebron hai o Karmi. Kadala si ăl neamuri le Rubenoske. ¹⁵ Ăl ciave le Simeonoske: o Iemuel, o Iamin, o Ohad, o Iakin hai o Tohar; hai o Saul, o ciavo kerdo andak giuvli kanaanito. Kadala si ăl neamuri le Simeonoske. ¹⁶ Kadala si ăl anava le ciavenghe le Leveske, sar sas amenghe phende: o Gherșon, o Kehat hai o Merari. Ăl bârșa le Leveske sas ăk șăl hai treanda hai iefta bârș. ¹⁷ Ăl ciave le Gherșonoske: o Libni hai o Șimei, pe famelienta. ¹⁸ Ăl ciave le Ke-

hatoske: o Amram, o Ițehar, o Hebron hai o Uziel. Ăl bârșa le Kehatoske sas ăk șăl hai treanda hai trin bârș. ¹⁹ Ăl ciave le Merarioske: o Mahli hai o Muși. Kadala si ăl neamuri le Leveske, sar sas amenghe phende.

²⁰ O Amram lileas dă romni le phea pe dadeski, le Iokebeda, hai oi kerdea leske le Aronos hai le Moiseas. Ăl bârșa le Amramoske sas ăk șăl hai treanda hai iefta bârș. ²¹ Ăl ciave le Ițeharoske: o Kore, o Nefeg hai o Zikri. ²² Ăl ciave le Uzieloske: o Mișael, o Elțafan hai o Sitri.

²³ O Aron lileas dă romni le Elișeba, e cei le Aminadaboski, e phele le Nahșonoski, hai oi kerdea leske le Nadabos, le Abihunos, le Eleazaros, hai le Itamaros. ²⁴ Ăl ciave le Koreske: o Asir, o Elkana hai o Abeasaf. Kadala si ăl neamuri le korițenghe.

²⁵ O Eleazar, o ciavo le Aronosko, lileas dă romni iekh andal ceia le Putieloske, hai oi kerdea leske le Fineeasos. Kadala sas ăl phure le neamurenghe le levițenghe, fiosavo pe fameliasa.

²⁶ Kadala si kova o Aron hai kova o Moisea, saven-ghe phendeas o RAI: „Înkalen anda o Them le Egiptosko le israelițen, oastea oasteasa!” ²⁷ On si kodola kai dineas дума le faraonoske, o thagar le Egiptosko, kaște înkalaven anda o Egipto le israelițen. Kadala si kodova o Moisea hai kodova o Aron.

O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske te keren ăl semnea

²⁸ Kana o RAI dineas дума le Moiseaske ando Them le Egiptosko, ²⁹ phendeas le Moiseaske:

— Me sem o RAI. Phen le faraonoske, o thagar le Egiptosko, sea so phenav tuke!

³⁰ O Moisea ruia pes le RAieske:

— Ita kã me ni dav дума mișto. Sar si te așunel mandar o faraono?

7 O RAI phendeas le Moiseaske:

— Te gianes kã kerav tut sar Del anda o faraono, hai keo phral, o Aron, si te avel keo prooroko.

² Tu va phenesa sea so si te porunciv tuke me, hai keo phral, o Aron, si te phenel le faraonoske, kaște del o drom le israelițengo anda lesko them. ³ Dar me si te kerav o ilo le faraonosko barășko. Kear kana kerava but semnea hai minuni ando Them le Egiptosko, ⁴ o faraono nai te așunel tumen. Kadea kã le vastesa marav le Egiptos hai va înkalavava mîră oști anda o Them le Egiptosko, mîră poporos, le israeli-

***6:3** Ando originalo nai klaro. Mai daștilas te hakeardeol: „hai ni semas pringiando lendar tala muro anav o RAI”.

țen, hai bare krisimata si te avel pâl egipteia. ⁵ Hai va pringianena kã me sem o RAI, kana va întinzova muro vast po Egipto hai kana va înkavava le israelițen anda lengo mașkar.

⁶ O Moisea hai o Aron kerde kadea, kerdes so phendeasas lenghe o RAI. ⁷ O Moisea sas les ohtodeșa bãrș, hai le Aronos ohtodeșa hai trin bãrș, kana dines дума le faraonoske.

E rovli kerdi sap

⁸ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— ⁹ Kana va phenela tumenghe o faraono: «Keren ăk minunea!», te phenes le Aronoske: «Le ki rovli hai ciude lan angla o faraono!» Hai e rovli va kerdeola ăk sap.

¹⁰ O Moisea hai o Aron gheles ko faraono hai kerdes sar phendeasas lenghe o RAI. O Aron ciudeas pi rovli angla o faraono hai leske slujitorea, hai e rovli kerdili ăk sap. ¹¹ Dar o faraono dineas mui manuș gogheasa hai vrăjitorea, hai i on kerde sa kadea pe drabarimasa. ¹² Fiosavo ciudes pe rovli, hai kerdiles sapa. Dar e rovli le Aronoski haleas lenghe rovlea. ¹³ Dar o ilo le faraonosko kerdilos sar bar hai ni așundeas katar o Moisea hai katar o Aron, sar phendeasas o RAI.

O pai kerdo rat

¹⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Le faraonos si les ilo zuralo, ni del o drom le poporosko. ¹⁵ Detehara gia ko faraono, kana si te înklel ko pai, hai ajukear les pe rig le Niloski kaște mala-deos lesa! Te les ando vast e rovli kai kerdilis sap, ¹⁶ hai te phenes: «O RAI, o Del le evreengo dinea man drom tute te phenav tuke: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe and-e mulani!’ Dar dikh kã gi akanak ni așundean. ¹⁷ Deci kadea del дума o RAI: ‘Ita sar si te pringianes kã me sem o RAI.’ Dikh man sar dav dab o pai le Nilosko le rovleasa anda muro vast, hai ov si te kerdeol rat ¹⁸ hai ăl mace anda o Nilo si te meren, kadea kã o Nilo si te khandel hai ăl egipteia nai te daștin te pen pai anda o Nilo.»

¹⁹ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Phen le Aronoske: «Le ki rovli hai întinzosar keo vast karing ăl paia le Egiptoske: pâl paia le rîurenghe, pâl kanalea, pâl lakuri hai pâl orso kidimos paiesko!» On si te kerdeon rat, hai si te avel rat andă saoro Them le Egiptosko, kadikita i andăl phirea le kașteske, hai i andăl phirea le barăske.

²⁰ O Moisea hai o Aron kerdes sar poruncisardeasas lenghe o RAI. Ov vazdeas e rovli hai dineas dab

o pai le Niloske, angla o faraono hai leske slujitorea. Saoro pai le Nilosko kerdilos rat, ²¹ hai ăl mace anda o Nilo mules, kadea kã o Nilo khandineailos hai ăl egipteia ni mai daștin te pen o pai le Nilosko. Sas rat andă saoro Them le Egiptosko. ²² Dar ăl vrăjitorea le Egiptoske kerde i on sa kadea pe drabarimasa. O ilo le faraonosko acilos sar bar hai ni așundeas len, sar phendeasas o RAI. ²³ O faraono boldinealos hai ghelos khere, hai ni ciuteas po ilo nici kadal bukea. ²⁴ Saoră egipteia hanades pașa o Nilo te arakhen pai pimasko, kã ni daștin te pen pai anda o Nilo.

²⁵ Nakhles iefta ghes, păce dineas dab o RAI o Nilo.

Ăl broști pheren o them

8 O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko faraono hai phen leske: «Kadea del дума o RAI: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe! ² Kana ni desa lesko drom, si te dikhes sar uciarav saoro them kiro broaștența. ³ O Nilo si te avel pherdo broaște. On si te întin andă keo kher, andă ki hodaia kai soves, hai si te ușten andă keo pato, ando kher ke slujitorenge hai pă keo poporo, andă ke kuptorea hai andă ke bălăi kai frămîntin marno. ⁴ Ăl broaște si te huten pă tute, pă keo poporo hai pă sea ke slujitorea.’»

⁵ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Phen le Aronoske: «Întinzosar keo vast ke rovleasa pâl paia le rîurenghe, pâl kanalea, hai pâl lakuri, te keres te înklen ăl broști pă o Them le Egiptosko!»

⁶ O Aron întinzosardeas peo vast pâl paia le Egiptoske, hai înklistes ăl broști hai pherdes o Them le Egiptosko. ⁷ Dar i ăl vrăjitorea kerdes sa kadea pe drabarimasa: înkalades i on broști po Them le Egiptosko. ⁸ O faraono dineas mui le Moiseas hai le Aronos hai phendeas:

— Rughin tumen le RAieske kaște lel le broașten mandar hai katar muro poporo, hai si te dav o drom le poporosko te anen jertfe le RAieske!

⁹ O Moisea phendeas le faraonoske:

— Tu te phenes manghe kana te rughiv man anda tute, anda ke slujitorea hai anda keo poporo, kaște lel le broașten tutar hai anda ke khera! Nai te mai acion, numa ando Nilo.

¹⁰ Ov dineas anglal:

— Tehara.

Hai o Moisea phendeas:

— Kadea si te avel, kaște gianes kã konik nai sar o RAI, amaro Del. ¹¹ Ăl broaște si te len pes tutar hai

anda ke khera, katar ke slujitorea hai katar keo poporo: nai te mai acion, numa ando Nilo.

¹² O Moisea hai o Aron înkliste katar o faraono. Hai o Moisea dineas mui ko RAI andal broști sa-vența dineasas dab le faraonos. ¹³ O RAI kerdeas sar mangleas o Moisea, hai ăl broaște mules andăl khera, andăl barea hai päl kîmpuri. ¹⁴ Kide len andă but grămezi, hai o them khandineailos. ¹⁵ O faraono dikhleas kă ăl bukea gian mișto, zureardeas peo ilo, hai ni așundeas lendar, sar phendeasas o RAI.

Ăl țințarea päl manuș hai päl animalea

¹⁶ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Phen le Aronoske: «Întinzosar ki rovli hai de dab o prafo le phuiako, hai si te kerdeol țințarea andă saoro Them le Egiptosko!»

¹⁷ Kadea kerdes: o Aron întinzosardeas peo vast le rovleasa hai dineas dab o prafo le phuiako, hai kerdilos țințarea päl manuș hai päl animalea le khereske. Saoro prafo phuiako kerdilos țințarea andă saoro Them le Egiptosko. ¹⁸ Ăl vrăjitorea kamnes te keren i on țințarea pe drabarimasa, dar ni daștisailos. Ăl țințarea sas päl manuș hai päl animalea le khereske.

¹⁹ Hai ăl vrăjitorea phendes le faraonoske:

— Si o vast ăk devlesko!

Dar o ilo le faraonosko kerdilos sar bar hai ni așundeas lendar, sar phendeasas o RAI.

Ăl makhea pherdes ăl khera

²⁰ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Uști detehara andai reat hai gia angla o faraono, kana avela te înklel avri te gial ko pai. Te phenes leske: «Kadea del дума o RAI: ‘De o drom mîră poporosko kaște slujil manghe!’ ²¹ Kana tu ni va desa o drom mîră poporosko, me si te dav drom makhea pă tute, pă ke slujitorea, pă keo poporo hai pă ke khera. Ăl khera le egipteinghe si te aven pherde makhea, hai e phuv si te avel uciardi lendar. ²² Dar ando ghes kodova, me ni kerav sa kadea ando ținuto Goșen, kai beșel muro poporo, hai othe nai te aven makhea, kaște gianes kă me, o RAI sem ando mașkar ke themosko. ²³ Nai te kerav andă muro poporo sar si te kerav andă keo poporo. Tehara si te avel o semno kadava.’»

²⁴ O RAI kadea kerdeas. Avilos ăk roio baro makheango ando kher le faraonosko hai ando kher leske slujitorenge, hai andă saoro Egipto o them sas rimome katar ăl makhea.

²⁵ O faraono dinea mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— Gian te anen jertfe tumare Devleske kathe ando them!

²⁶ O Moisea dineas anglal:

— Ni daștis te keras kadea, pentrukă ăl jertfe kai anasa len le RAIESke, amare Devleske, andal egipteia si giungalimos. Te keras, tala lenghe iakha, jertfe save anda lende si giungalimos, oare ni va mudarena amen on barănța? ²⁷ Trăbul te keras ăk drom trine ghesengo and-e mulani hai othe va anasa jertfe le RAIESke, amare Devleske, sar phenel amenghe.

²⁸ O faraono phendeas:

— Mișto, me dav tumaro drom te anen jertfe le RAIESke, tumare Devleske and-e mulani. Dar na gian prea dur! Rughin tumen anda mandel!

²⁹ O Moisea dineas anglal:

— Așun! Kana înkleava tutar, si te rughiv man le RAIESke. Tehara ăl makhea va dureona katar o faraono, katar leske slujitorea hai katar lesko poporo. Dar ta na mai tharela amen o faraono, te na del o drom le poporosko te anel jertfe le RAIESke!

³⁰ O Moisea înklistos katar o faraono hai rughisailos le RAIESke. ³¹ O RAI kerdeas sar mangleas o Moisea: ăl makhea mukles le faraonos, leske slujitoren hai leske poporos. Ni mai acilis nici iekh. ³² Dar o faraono i de data kadaia zureardeas peo ilo hai ni dineas o drom le poporosko.

Ăl animalea nasfailes

9 Atunci o RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko faraono hai phen leske: «Kadea del дума o RAI, o Del le evreengo: ‘De o drom mîră poporosko, kaște slujil manghe!’ ² Dar tu ni des lesko drom, hai mai înceares les. ³ Hai ita, si te dikhes o vast le RAIESko sar va anela ăk nasfalimos but pharo pă ke animalea poa kîmpo: päl grast, päl hăra, päl kămile, päl guruva, päl brakhea hai päl buznea. ⁴ Dar o RAI ni va kerela le animalenghe le Israeloske sar le animalenghe le egipteinghe, kadea kă nai te merel nici ăk animalo katar ăl israelițea. ⁵ O RAI phendeas kana: Tehara o RAI si te kerel kadai buki ando them.»

⁶ Hai o RAI kerdeas kadea andă le duiengo ghes. Saoră animalea le egipteinghe mules, dar andal animalea le israelițenghe ni mules nici iekh. ⁷ O faraono dineas drom manuș te dikhel so kerdineailos: hai ita kă nici iekh andal animalea le Israeloske ni mulos. Dar o ilo le faraonosko zurailos, hai ni dineas o drom le poporosko.

Ăl bube päl manuș

⁸ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— Len prafo andăl burnika andak kuptori, hai o Moisea te ciudel les karing o ceri, angla o faraono. ⁹ Ov si te pharadeol sar prafo pă saoro Them le Egiptosko, hai si te kerdeol bube hai băşici kai pakeon päl manuş hai päl animalea kai si paşa o kher andă saoro Them le Egiptosko.

¹⁰ On liles prafo anda o kuptori hai gheles angla o faraono, o Moisea ciudea les karing o ceri, hai ker-dilos bube hai băşici kai pakeonas päl manuş hai päl animalea kai si paşa o kher. ¹¹ Ăl vrăjitoria ni daş-tisailles te sikadeon angla o Moisea andai kauza le bubenghi, kă ăl bube sas päl vrăjitoria, sar pă saoră egipteia. ¹² Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ni aşundeas katar o Moisea hai katar o Aron, sar phendeasas o RAI le Moiseaske.

O brîşînd barăsa

¹³ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Uşti detehara andai reat hai gia angla o faraono! Phen leske: «Kadea del duma o RAI, o Del le evreengo: ‘De o drom mîră poporosko kaşte slujin manghe! ¹⁴ Pentrukă akanak si te dav drom saoră nasulimata mîră pă keo şăro, pă ke slujitoria hai pă keo poporo, kaşte gianes kă koniva nai sar mande pă saorî phuv. ¹⁵ Gi akanak te întinzosardemas muro vast hai te demas tut dab phare nasfalimasa, tut hai ke poporos, sas te aves khoslo pa-i phuv. ¹⁶ Dar muklem tut te mai trais, numa kaşte sikavav tuke muro zuralimos, hai ăl manuş te den duma anda muro anav pă saorî phuv. ¹⁷ Hai tu sa mai vazdes tut kontra mîră poporoski: ni des lesko drom. ¹⁸ Ita, tehara, ko ciaso kadava si te dav brîşînd barăsa but, sar ni mai sas ando Egipto de kana si gi aghes. ¹⁹ Kadea kă akanak de drom manuş te kiden ăl animalea hai sea so si tut po kîmpo, ciu len ko adăpostu! O bar si te del pă saoră manuş hai saoră animalea kai va aciona po kîmpo hai nai andine khere, hai si te aven mudarde.’ »

²⁰ Kodola andal slujitoria le faraonoske kai darailles anda soste phendeas o RAI, kides andăl khera pe roben hai pe animalen. ²¹ Dar kola kai ni ciutes ko ilo o kuvînto le RAiesko mukles pe roben hai pe animalen po kîmpo.

²² O RAI phendeas le Moiseaske:

— Vazde keo vast karing o ceri, kaşte del o bar andă saoro Them le Egiptosko, päl manuş, päl animalea khereske hai pă sea so bareol po kîmpo ando Them le Egiptosko!

²³ Kana o Moisea vazdeas pi rovli karing o ceri, o RAI dineas drom bubuiimata hai bar, hai strafealas gi ke phuv. O RAI kerdeas te marel bar pă saoro

Them le Egiptosko. ²⁴ Marelas o bar hai strafealas ando maşkar le barăsko. O bar sas kadea dă nasul kă ni mai mardeasas bar sar kadava andă saoro Them le Egiptosko de kana si ov. ²⁵ O bar mardeas sea so sas po kîmpo andă saoro Them le Egiptosko, katar ăl manuş gi kăl animalea khereske. O bar mai mardeas sea so bareolas po kîmpo hai phagleas saoră dafia poa kîmpo. ²⁶ Numa ando ţinuto Goşen, kai traiinas ăl israeliţea, ni mardeas o bar.

²⁷ O faraono dineas drom te del mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— De data kadaia kerdem bezeh. Le RAies si les ciacimos, me hai muro poporo seam doşale. ²⁸ Rughin tumen le RAieske, kă seam ciaile katar ăl bubuiimata bare hai barăstar, hai si te dav tumaro drom, hai ni mai trăbul te beşen.

²⁹ O Moisea phendea leske:

— Kana înkleava anda o foro, si te vazdav ăl vast karing o RAI. Ăl bubuiimata si te oprin pes hai nai te mai marel o bar, kaşte gianes kă le RAieski si e phuv! ³⁰ Dar tu hai ke slujitoria, gianav kă sa ni daran katar o RAI o Del.

³¹ O ino hai o orzo sas rimome, pentrukă le orzoske dineasas o spiko, hai o ino sas and-e lulughi. ³² Dar kola ăl dui soiuri le ghiveske ni rimosailles, kă bareon mai palal.

³³ O Moisea teleardeas katar o faraono hai înklisto avri anda o foro. Kana vazdeas pe vast karing o RAI, ăl bubuiimata hai o bar oprisailles, hai ni mai dineas brîşînd pe phuv. ³⁴ Kana o faraono dikhleas kă o brîşînd, o bar hai ăl bubuiimata oprisailles, sa ghelos angle le bezehăsa hai zureardeas peo ilo, ov hai leske slujitoria. ³⁵ O ilo le faraonosko sas sar bar hai ni dineas o drom le israeliţengo, pala sar sas dino drom o Moisea katar o RAI te phenel.

Ăl lăkustea

10 O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko faraono, kă zureardem lesko ilo hai i leske slujitorengo, kaşte sikavav ăl semnea kadala andă lengo maşkar, ² hai kaşte phenes ke ciavenghe hai le ciavenghe ke ciavenghe sar kerdem le egipteien te asan aver lendar hai so semnea kerdem andă lengo maşkar, hai kaşte pringianen tume kă me sem o RAI.

³ O Moisea hai o Aron gheles ko faraono hai phende leske:

— Kadea del duma o RAI, o Del le evreengo: «Gi kana ni bangheos angla mande? De o drom mîră poporosko kaşte slujin manghe! ⁴ Ando than kadava sa

ni des o drom mîră poporosko, kadea kă tehara si te dav drom lăkuste pã saoră them kiro. ⁵ Si te uciaren o mui le phuiako, ta na mai daștil te dikheol e phuv, va hana so mai aciolas pala o bar, hai va hana saoră dafia kai bareon pã tumare kîmpuri. ⁶ Va pherena ke khera, ăl khera saoră slujitorenge kire hai ăl khera saoră egipteienghe. Ke dada hai ăl dada ke dadenghe ni dikhles kadea daicii dă kana sas on pe phuv gi ando ghes dă aghes.»

O Moisea boldinealos hai înklisto katar o faraono.

⁷ Ăl slujitorea le faraonoske phende leske:

— Gi kana o khancivalo kadava si te avel ăk pakoste anda amende? De o drom le murșango te slujin le RAieske, lenghe Devleske! Sa ni dikhes kă hasailos o Egipto?

⁸ Kadea kă andines palpale le Moiseas hai le Aronos ko faraono. Ov phendea lenghe:

— Gian hai slujin le RAieske, tumare Devleske! Dar kon hai kasa va giana?

⁹ O Moisea dineas anglal:

— Si te gias amare tărnența hai amare phurența. Si te gias amare ciavența hai amare ceianța, amare brakheanța, amare buzneanța hai amare guruvența, kă si amen ăk sărbătoarea and-e cinstea le RAieski.

¹⁰ O faraono phendea lenghe:

— O RAI si ciaces tumența kana va dava tumaro drom, tumen andăk than tumare ciavența! Dikhen kă si nasul so si tumen dă gînd te keren! ¹¹ Na, na! Gian tume, ăl murș, hai slujin le RAieske, kă numa kadaia manglen!

Hai sas dine avri katar o faraono.

¹² O RAI phendeas le Moiseaske:

— Vazde keo vast po them le Egiptosko kaște aven ăl lăkuste po them, kaște han saoro zelenimos le phuiako, sea so mukleas o bar.

¹³ O Moisea vazdeas pi rovli po Them le Egiptosko, hai o RAI kerelas te phurdel ăk braval po them katar înklel o kham, saoro ghes hai saorî reat kodoia. Detehara, e braval katar înklel o kham anelas ăl lăkuste. ¹⁴ Hai aviles pã saoro Them le Egiptosko, ăk roio baro, hai laciardile andă saoră riga le Egiptoske. Ni ma sas hai nai te mai avel kadea ăk roio lăkustengo. ¹⁵ Uciardes o mui saoră phuiako, hai kaleardesas les. Hales saoro zelenimos pa-i phuv hai saoro rodo pomengo, sea so acilos katar o bar. Ni mai acilos khanci zeleno andăl dafia, nici anda o zelenimos poa kîmpo, andă saoro Them le Egiptosko.

¹⁶ O faraono dinea mui sigo le Moiseas hai le Aronos hai phendeas:

— Kerdem bezeh kontra le RAieski, tumare Devleski hai kontra tumari. ¹⁷ Dar rughiv tut te iertis muro bezeh numa e data kadaia! Rughin le RAies, tumare Devles numa te lel mandar kadav mulimos!

¹⁸ O Moisea înklistos katar o faraono hai rughsailos le RAieske. ¹⁹ Hai o RAI kerdeas te phurdel ăk braval but zurali katar o perimos le khamesko, kai lileas ăl lăkuste hai ciudea len ando Baro Pai le Trestiengo. Ni mai acilis nici ăk lăkusta pã saoro Them le Egiptoski. ²⁰ Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ni dineas o drom le israelițengo.

O întuneariko

²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Vazde keo vast karing o ceri kaște avel întuneariko po Them le Egiptosko, kadea dă întuneariko te daștil pes te pipăis les!

²² O Moisea vazdeas peo vast karing o ceri, hai sas întuneariko pîlka andă saoro Them le Egiptosko, timpo trine ghesengo. ²³ Nici ni dikhenas pes iekh avresa, hai koniva ni teleardeas anda peo kher timpo trine ghesengo. Dar andăl thana kai beșenas saoră israelițea, sas ghes. ²⁴ O faraono dineas mui le Moiseas hai phendeas:

— Gian hai slujin le RAieske! Numa tumare bra-khea, ăl buznea hai ăl guruva ta acion ando them! Tumare ciave va daștina te gian i on andăk than tumența.

²⁵ O Moisea pușlea les:

— Si te des amen tu animalea anda e sinia sfînto? Hai i anda o phabarimos dă sea, kaște anas len le RAieske, amare Devleske? ²⁶ Hai i amare animalea trăbul te gian amența hai ta na aciol nici iekh anda lende. Hai gi kana aresasa othe, nici ame ni gianas savența si te slujis le RAieske, kă anda lende va lasa kaște slujis le RAieske, amare Devleske.

²⁷ Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ni kamnos te del lengo drom. ²⁸ O faraono phendeas le Moiseaske:

— Telear mandar! Ta na mai dikhav tut, kă kana mai dikhava tut, si te meres!

²⁹ O Moisea dineas anglal:

— Sar kames tu. Nai te mai dikhav tut.

11 O RAI phendeasas mai anglal le Moiseaske: — Va anava înkă ăk urgia po faraono hai po Egipto. Pala kodoia va dela tumaro drom kotar. Dar kana va dela tumaro drom, kear si te gonil tumen dă sea kotar. ² De duma le poporosa, ka fiosavo manuș te manghel katar peo vecino hai fiosavi giuvli katar pi vecina bukea ruposke hai sumnakaske!

³ O RAI dineas le poporos miștimos anglal egipteia. I o Moisea sas dikhlo but baro ando Them le Egiptosko, anglal slujitorea le faraonoske hai angla o poporo.

⁴ O Moisea mai phendeas le faraonoske:

— Kadea del duma o RAI: «Kam ko mașkar le rea-keako si te nakhav anda o Egipto, ⁵ hai saoră kerde anglal anda o Them le Egiptosko va merena, katar o kerdo anglal le faraonosko, kai beșel po skauno leske thagarimasko, hai i sea angluno kerdo le roabako kai beșel ko bar le asavesko, hai i sea kerde anglal le animalenghe pașa o kher. ⁶ Andă saoro Them le Egiptosko si te avel bare țipimata, kadea sar ni mai sas hai nai te mai avel. ⁷ Dar kă saoră israelițea, katar ăl manuș gi kăl animalea pașa o kher, nici ăk giukel ni va bașăla, kaște gianen kă o RAI ni kerel le Israeloske sar kerel le Egiptoske.» ⁸ Atuncia saoră slujitorea kire si te aven mande, si te bangheon angla mande, hai va phenena: «Tear, tu hai saoro poporo kai gial pala tute!» Pala kodoia va telearava. Hai o Moisea înklisto katar o faraono, pherdo holi.

⁹ O RAI phendeasas le Moiseaske:

— O faraono nai te așunel tumendar, ka mîră minuni te aven but ando Them le Egiptosko.

¹⁰ O Moisea hai o Aron kerdes saoră minuni kadala angla o faraono. Dar o RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, hai ov ni dineas o drom le israelițengo anda lesko them.

Ăl israelițea telearen anda o Egipto

(O înklistimos 12:1—13:16)

O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske so te keren ke Patraghi

12 O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske ando Them le Egiptosko:

— ² O cion kadava si te avel anda tumende o cion o angluno, o angluno cion anda o bărș si te avel anda tumende. ³ Phenena saoră poporoske le Israelosko: «Andă le deșengo ghes anda o cion kadava, fiosavo manuș te lel ăk mielo sau ăk iedo anda pi famelia, ăk mielo anda fiosavo kher! ⁴ Kana si prea țîra ando kher andak mielo, te lel les pe vecinosa o mai pașardo, pala o numărō le manușăngo! Dikhen kabor daștil te hal fiosavo anda o mielo kodova! ⁵ Te len anda tumende ăk mielo sau ăk iedo, te avel lacio, te avel andai rig murșani hai ăk bărșăsko! ⁶ Înkearen les gi ando ghes le deșuștarengo o cion kadava, hai

saoră manuș anda o Israel te cinen les kana perel o kham! ⁷ Te len anda lesko rat hai te makhen ăl dui stîlpi le udareske hai o prago opral le kheresko kai va hana les! ⁸ O mas te han les and-e reat kodoia, peko pe iag, hai te han les marnesa bi dospime hai zelenimatența kerke. ⁹ Na han les bi peko sau kirado andă paieste, numa peko ke iag întrego: le șăresa, le pîrnența hai le măruntaiența! ¹⁰ Na muken khanci anda leste gi detehara! So va aciola anda leste pă detehara, phabaren les and-e iag! ¹¹ Kana han les, te aven gata hureade te telearen, ăl poghimata andă pîrne hai e rovli ando vast, hai han les sigo: Si e Patraghi le RAieski!

¹² And-e reat kodoia va nakhava anda o Them le Egiptosko hai va dava dab saoră anglune kerde ando Them le Egiptosko, katar ăl manuș gi kăl animalea pașa o kher. Va kerava kris kontra saoră devlenghi le Egiptoske: me sem o RAI. ¹³ O rat si te avel o semno pâl khera kai sen. Va dikhava o rat hai si te nakhav pașa tumende, kadea kă nai te kerdeol tumenghe nici ăk rimomos, kana va dava dab o Them le Egiptosko.

E sărbătoarea le azimenghi

¹⁴ Ta na bistren o ghes kadava, sărbătorin les and-e cinstea le RAieski! Te avel ăk kris veșniko kaște sărbătorin lan andak neamo andă aver neamo! ¹⁵ Timpo iefta ghesengo trăbul te han marno bi dospime. Ando ghes o angluno trăbul te ciuden e drojdia anda tumare khera, kă orkon va hala marno dospime andă kodola iefta ghesa, te avel dureardo anda o mașkar le Israeloske! ¹⁶ Ando ghes o angluno kiden tumen hai te avel tumen ăk sărbătoarea sfînto, hai i andă le ieftango ghes kiden tumen hai te avel tumen ăk sărbătoarea sfînto. Andă ghesa kodola na keren nici ăk buki, numa te keren hamos fiosaveske!

¹⁷ Înkearen e sărbătoarea le azimenghi, kă ando ghes kodova înkaldem tumare oști anda o Them le Egiptosko! Înkearen o ghes kodova sar ăk kris veșniko andak neamo andă aver neamo! ¹⁸ Ando cion o angluno, andă le deșuștarengo ghes le cionesko, e reat, han marno bi dospime, gi and-e reat le gheseski biștaiekh le cionesko! ¹⁹ Timpo iefta ghesengo ta na arakhadeol drojdia andă tumare khera, kă orkon va hala marno dospime te avel dureardo anda o mașkar le poporosko le Israelosko, kă si străiino, kă si israelito. ²⁰ Na han khanci dospime! Orkai beșena, han marno bi dospime!»

E Patraghi

²¹ O Moisea dinea mui saoră phuren le Israeloske hai phendea lenghe:

— Gian te len ăk mielo sau ăk iedo anda tumare fameli, hai cinen les andai Patraghi! ²² Len ăk legătura isoposki, kinghearen lan ando rat anda o kastrono hai makhen o prago opral hai ăl dui stîlpi le udareske le ratesa anda o vaso! Koniva anda tumende ta na înklel anda o kher gi detehara! ²³ O RAI va nakhela kaşte del dab o Egipto, hai kana va dikhela o rat po prago opral hai pâl dui stîlpi le udareske, va nakhe-la paşa o udar hai ni mukel koles kai mudarel te gial andă tumare khera kaşte del tumen dab.

²⁴ Înkearen e buki kadaia sar ăk krisimos anda tute hai anda ke ciave veşniko! ²⁵ Kana va întrina ando them savo va dela les tumenghe o RAI, sar phendeas, înkearen kadav obicei! ²⁶ Hai kana va pucena tumen tumare ciave: «So si o obicei kadava anda tumende?» ²⁷ Den len anglal: «Si e sfînto sinia le Patragheaki and-e cinstea le RAIESki, pentrukă nakhlos paşa ăl khera le israeliţenghe ando Egipto, kana dineas dab o Egipto, hai hastradeas amare khera.»

O poporo dine kocia hai înkinosailos. ²⁸ Ăl israeliţea teleardes hai kerdes kadea sar phendeasas o RAI le Moiseaske hai le Aronoske.

²⁹ Ko maşkar le reakeako, o RAI dineas dab saorăn kerde anglal anda o Them le Egiptosko, katar o angluno kerdo le faraonosko, savo beşel po skau-no le thagaresko, gi ko angluno kerdo kolesko kai si phandado, hai sea kerde anglal le animalenghe paşa o kher. ³⁰ O faraono uştilos e reat, ov hai saoră slujitorea leske, hai saoră egipteia, hai sas bare ţipimata ando Egipto, kă ni sas kher ta na avel ăk mulo. ³¹ And-e reat kodoia o faraono dineas mui le Moiseas hai le Aronos hai phendea lenghe:

— Uşten, înklen anda o maşkar mîră poporosko, tume hai ăl israeliţea! Gian te slujin le RAIESke, sar phenden! ³² Len i tumare brakhean, tumare buznean hai tumare guruven, sar phenden! Gian hai binekuvintin man i man!

³³ Ăl egipteia zorinas le poporos te telearen sigo anda o them, kă phenenas: „Sea si te meras!” ³⁴ O poporo lileas o aluato anglal gi kai te ciul drojdia andă leste. Uciardes pe bălăi andăl haine hai ciute len pâl dume. ³⁵ Ăl israeliţea kerdesas so phendeasas o Moisea hai manglesas le egipteianghe bukea ruposke hai sumnakaske hai ţoale. ³⁶ O RAI kerdesas ka ăl egipteia te dikhen mişto le poporos, hai dine len so mangles. Kadea kă nangheardes le egiptei.

Ăl israeliţea telearen anda o Egipto

³⁷ Ăl israeliţea teleardes anda o Ramses karing o Sukot. Sas paşă şov şăla mii murş kai gianas telal, bi le ciavengo hai le romneango. ³⁸ But manuş anda aver naţi gheles lenţa, hai brakhea, buznea hai guruva, but mai but animalea. ³⁹ Anda o aluato, kai lilesas les anda o Egipto, pekles marno bi dospime, kă înkă ni dospisailosas, kă sas gonime katar ăl egipteia. Ni daştisailles te mai beşen, nici hamos ni kerdes anda peste. ⁴⁰ Ăl israeliţea beşles ando Egipto ştar şăla hai treanda bărş. ⁴¹ Kana kerdiles ştar şăla hai treanda bărş, ando ghes kodova, saoră oşti le RAIESke înklis-te anda o Them le Egiptosko. ⁴² E reat kodoia le RAIES sas les grija lendar, kaşte înkalel len anda o Them le Egiptosko, kadea kă e reat kodoia saoră israeliţea trăbul te avel len grija ta na soven and-e cinstea le RAIESki andak neamo andă aver neamo.

Mai but andai Patraghi

⁴³ O RAI phendeas le Moiseaske hai le Aronoske:

— Kadaia si e kris le Patragheaki: Nici ăk străiino ta na hal anda late! ⁴⁴ Saoră robi kinde hai cinde tele daştin te han anda late. ⁴⁵ Dar ăk manuş străiino kai beşel ăk ţîra andă keo them, sau ăk manuş străiino kai kerel tumenghe buki, ta na hal. ⁴⁶ Hai te hal pes andră andăl khera, ta na le dălok mas avri andal khera! Ta na înkhearen nici ăk kokalo! ⁴⁷ Saoro poporo le Israelosko te înkearen e Patraghi! ⁴⁸ Kana ăk străiino, kai beşel tute, va kamela te kerel e Patraghi le RAIESki, orso murş andă leski famelia trăbul cindo tele. Pala kodoia va daştila te kerel lan, hai si te avel sar ăk manuş kerdo ando them. Dar nici ăk bi cindo tele ta na hal anda late! ⁴⁹ Sa kadav sikaiimos si te avel anda o băştinaş hai i anda o străiino savo va beşela andă tumaro maşkar!

⁵⁰ Saoră israeliţea kerdes sar phendeasas o RAI le Moiseaske hai le Aronoske. ⁵¹ Hai kear ando ghes kodova, o RAI înkaladeas anda o Them le Egiptosko le israeliţen, pala lenghe oşti.

Sar te înkearen goghi o poporo le evreengo anda soste kerdeas o RAI

13 O RAI phendeas le Moiseaske: — ² Sfîntosar manghe orsavo kerdo anglal. Orsavo ciavo angluno andal israeliţea, kadikita andal manuş, kabor i andal animalea paşa o kher: si muro.

³ O Moisea phendeas le poporoske:

— Na bistar o ghes kadava, kana înklisten anda o Egipto, anda o them le robiako! Kă vastesa zuralo înkaladea tumen o RAI katar. Na han khanci dospime! ⁴ Înklen aghes, ando cion Abib! ⁵ Kana va înghearela tut o RAI ando them le kanaanițengo, le hetițengo, le amorițengo, le hevițengo hai le iebușitengo, anda savo haleas sovel ke dadenghe kă va dela la tuke, o them kai thabdel thud hai abghin, te înceares o obicei kadava ando cion kadava! ⁶ Timpo iefta ghesengo te has azimea, hai andă le ieftango ghes te avel tut âk sârbătoarea and-e cinstea le RAIESKI! ⁷ Te has azimea iefta ghes! Ta na arakhadeol tute khanci dospime! Nici drojdia ta na dikheol andă saoro them kiro! ⁸ Ando ghes kodova te phenes ke ciaveske: «Kerav kadaia, anda so kerdeas o RAI anda mande, kana înklistem anda o Egipto.» ⁹ Kadaî sârbătoarea te avel tuke amintirea sar âk semno po vast hai sar âk semno kai anel amintea po cikat, kaște des дума anda o sikaiimos le RAIESKO andă saoră ghes, kă vastesa zuralo înkaladea tut o RAI anda o Egipto. ¹⁰ Andă kadala ghesa te înceares kadaî porunka, andă fiosavo bărș!

¹¹ Kana va înghearela tut o RAI ando them le kanaanițengo, sar haleas sovel tuke hai ke dadenghe, hai kana va dela les tuke, ¹² te cius rigate le RAIESKE fiosaves kerdo angluno hai fiosaves kerdo angluno ke animalenghe pașa o kher. Âl murș si le RAIESKE. ¹³ Te pokines anda kiro fiosaves angluno kerdo le hârnea-ko âk mielosa! Hai kana ni va pokinesa les, te phages leski kor! Te pokines anda kiro fiosaves ciavo kerdo anglal anda ke ciave! ¹⁴ Hai kana va pucela tut keo ciavo dak data: «Soste keres kadaia?», te des les anglal: «Vastesa zuralo înkaladea amen o RAI anda o Egipto, anda o them le robeako. ¹⁵ Kana o faraono sas șăralo hai ni dineas amaro drom, o RAI mudardeas saoră kerde anglune anda o Them le Egiptosko, katar âl kerde anglune le manușanghe gi kâl kerde anglune le animalenghe pașa o kher. Kodolaske anav jertfa le RAIESKE fiosaves kerdo angluno dă rig murșani, dar pokinav anda fiosavo ciavo kerdo anglal anda mîră ciave.» ¹⁶ Kadaia va amintila tuke, sar âk semno po vast sau po cikat, kă vastesa zuralo înkaladea amen o RAI anda o Egipto.

O RAI hastravel le evreen ko Baro Pai le Trestiengo

¹⁷ Păce o faraono dineas o drom le poporosko, o Del ni îngheardeas len po drom karing o them le filistengo, i kă sas mai harno, kă o Del phendeas:

— Daștilas te fal nasul le poporos kana dikhen război, hai si te rin pes ando Egipto.

¹⁸ O Del îngheardeas le poporos pāk drom mai lungo, po drom kai gial andai mulani karing o Baro Pai le Trestiengo. Âl israelițea înkliste gata te mardeon anda o Them le Egiptosko. ¹⁹ O Moisea lileas âl kokalea le Iosifoske, kă o Iosif ciuteasas le israelițen te han sovel:

— Ciaces va ajutila tumen o Del. Te len i mîră kokalea katar tumentă!

²⁰ Teleardes anda o Sukot hai beșles ko Etamo ande rig le muleaneaki. ²¹ O RAI gialas angla lende: o ghes andăk stîlpo norosko, kaște sikavel lenghe o drom, hai e reat andăk stîlpo iagako, te del len lumina. Kadea daștisailles te gian o ghes hai i e reat. ²² O stîlpo le norosko ando timpo le ghesesko hai o stîlpo le iagako ando timpo le reakeako ni dureolas angla o poporo.

14 O RAI phendeas le Moiseaske:

— ² Phen le israelițenghe te bolden pes hai te vazden peo korto angla o Pi-Hahiroto, mașkar o Migdol hai o pai o baro, iekh angla avreste le Baal-Ţefon! Angla o than kadava te vazden tumare korturi, pașa o baro pai. ³ O faraono va phenela andal israelițea: «Hasailles ando them, ni daștin te telearen andai kauza le muleaneaki.» ⁴ Me si te kerav sar bar o ilo le faraonosko, va giala pala lende te astarel len. Me si te avav dikhlo opre andai kauza so si te kerav le faraonosa hai saorî armata leski, hai âl egipteia va gianena kă me sem o RAI.

Âl israelițea kerde kadea. ⁵ Kana phendineailos le thagareske le Egiptosko kă o poporo nașlos, o faraono hai leske slujitorea boldineailles. Phendes:

— So kerdeam! Mukleam le Israelos te telearen hai ta na mai slujin amenghe!

⁶ O faraonos ciuteas le grasten kă peo urdon le războiesko, hai lileas pesa i pi armata. ⁷ Lileas șov șăla urdona marimaske alome hai saoră urdona marimaske le Egiptoske. Andă fiosavo urdon sas ofițerea. ⁸ O RAI kerdeas sar bar o ilo le faraonosko, o thagar le Egiptosko, hai ov ghelos te astarel le israelițen. Âl israelițea înklistesas bi darako. ⁹ Âl egipteia gheles pala lende te astaren len, hai saoră urdona le faraonoske, leske manuș pâl grast hai leski armata arese len othe ko baro pai, kai vazdesas pe korturi, pașa o Pi-Hahiroto, iekh angla aver le Baal-Ţefon.

¹⁰ Kana o faraono pașilos, âl israelițea vazdes pe iakha, hai dikhles kă âl egipteia avenas pala lende. Darailles zurales hai dine mui le RAIES. ¹¹ Hai phendes le Moiseaske:

— Andean amen te meras and-e mulani, kã nai thana prahomaske ando Egipto? Sostar înkaladean amen anda o Egipto? ¹² Ni phenasas tuke ando Egipto: «Muk amen te slujis le egipteienghe?» Kã afi sas mai mișto te slujis le egipteienghe dã sar te meras and-e mulani.

¹³ O Moisea dineas anglal le poporos:

— Na daran, ajukearen, hai dikhen sar hastravel tumen o RAI aghes! Kãci kadal egipteia, saven dikhen len aghes, nai te mai dikhen len nici ãk data. ¹⁴ O RAI si te mardeol anda tumende, tume ni trãbul te keren khanci!

¹⁵ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Soste des man mui? Phen le israelițenghe te telearen! ¹⁶ Tu vazde ki rovli, întinzosar keo vast karing o baro pai hai pharav les, ka ãl israelițea te nakhen anda lesko mașkar pã șukimaste! ¹⁷ Hai me si te kerav sar bar o ilo le egipteiengo, kaște gian pala lende. Si te avav dikhlo opre anda so si te kerav le faraonoske, saorã armatake leski, leske urdonenghe hai leske manușanghe pal grast. ¹⁸ Hai si te gianen ãl egipteia kã me sem o RAI, kana si te avav dikhlo opre andai kauza so va kerava le faraonoske, leske urdonenghe hai leske manușanghe pãl grast.

¹⁹ O Îngero le Devlesko, savo gialas angla e armata le Israeloski, ghelos pala lende, hai o stîlpo le norosko savo gialas angla lende, beșlos pala lende. ²⁰ Ov ghelos mașkar e armata le Egiptoski hai mașkar e armata le Israeloski. O noro pãk rig sas kalo, hai pã koiaver luminilas e reat. Hai saorî reat ãl dui tabere ni pașiles iekh avreate. ²¹ O Moisea întinzosardeas peo vast karing o baro pai, hai o RAI phurdeas po baro pai saorî reat ãk bravaleasa zurali katar înklel o kham, șukeardeas o baro pai, hai o pai deskeailos andã dui. ²² ãl israelițea nakhles mașkar o baro pai pe phuv șuki, hai o pai beșelas sar ãk zido ke ciacii hai ke stîngo lenghi. ²³ ãl egipteia gianas pala lende te astaren len, hai saorã grast le faraonoske, ãl urdona hai ãl manuș pãl grast ciute pes pala lende ando mașkar le bare paiesko. ²⁴ De tehara andai reat o RAI, anda o stîlpo le iagako hai le norosko, dikhleas karing e armata le egipteienghi hai hasailes daratar. ²⁵ Phangleas ãl roți le urdonenghe hai pharardeas lengo giamos. ãl egipteia phendes:

— Haida te nașas katar o Israel, kã o RAI mardeol anda lende kontra le egipteienghi.

²⁶ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Întinzosar keo vast karing o baro pai, ka ãl paia te bolden pes pãl egipteia, pã lenghe urdona hai pã lenghe manuș pãl grast!

²⁷ O Moisea întinzosardeas peo vast karing o baro pai, hai kana înklelas o kham, o baro pai boldineailos kã peo than. ãl egipteia nașles katar o pai, dar o RAI ciudeas le egipteien ando mașkar le bare paiesko. ²⁸ O pai boldineailos hai uciardeas ãl urdona hai le manușan pãl grast, saorî armata le faraonoski, kola kai ciutesas pes ando baro pai palal israelițea. Nici iekh ni hastrailos. ²⁹ Dar ãl israelițea nakhlesas pe phuiate șuki anda o mașkar le bare paiesko, hai o pai beșelas sar ãk zido andãk rig hai andã aver rig. ³⁰ Ando ghes kodova o RAI hastradeas le Israelos anda o vast le egipteiengo, hai o Israel dikhleas pe rig le bare paieski le egipteien mule. ³¹ Kana o Israel dikhleas o baro zuralimos le RAIESko kerdo kontra le egipteienghi, o poporo darailos katar o RAI hai pakeaies ando RAI hai andã lesko slujitori, o Moisea.

E ghili le Moiseaski

15 Atunci o Moisea hai ãl israelițea ghilabades le RAIESke e ghili kaia.

„Si te ghilabav le RAIESke,
kã ov si o mai baro

— ciudeas ando baro pai le grastes
hai koles poa grast.

² O RAI del man zuralimos,
ghilabav anda leski kauza.

Ov hastradea man.

Ov si muro Del,
si te lãudiv les.

Ov si o Del mîrã dadesko,
si te phenav kabor dã baro si ov.

³ O RAI si ãk luptãtori,
lesko anav si o RAI.

⁴ Ciudeas ando baro pai
ãl urdona le faraonoske hai leske armata.

ãl ofițerea le faraonoske ãl alome
tasiles ando Baro Pai le Trestiengo.

⁵ Uciardea len o pai adînko,
hai mukle pes ko fundo le bare paiesko
sar ãk bar.

⁶ Keo vast o ciacio, RAIA,
si nemandikhlo de zuralo,
keo vast o ciacio, RAIA,
înkhearel le dușmaen.

⁷ Ke barimasa peraies ke phuv
kolen kai ușten ki kontra.
Des drom ki holi,
hai phabarel len sar suluma.

⁸ Kana keo nakh phurdeas,
o pai kidineailos andãk than,

- hai ăl valuri vazdineailles sar ăk zido,
 hai o pai adînko zurailos
 ando mașkar le bare paiesko.
- ⁹ O dușmano phenelas:
 «Si te giav pala lende,
 hai si te aresav len,
 va hulavava so lilem lendar.
 Si te lav sea so kamav,
 va înkalavava e sabia
 hai va mudarava len mîră vastesa!»
- ¹⁰ Tu phurdean, hai o baro pai uciardea len;
 sar o plumbo, gheles ko fundo
 ando pai o zuralo.
- ¹¹ Kon si sar tute mașkar ăl devla, RAIA?
 Kon si sar tute?
 Mirin pes katar ki sfințenia!
 Daran tutar hai slăvin tut!
 Keres minuni!
- ¹² Întinzosardean keo vast o ciacio,
 hai înghițisardea len e phuv.
- ¹³ Ke bare milasa kai ni mai termenil pes
 si te phiraves le poporos
 anda savo pokindean,
 hai ke zuralimasa si te îngheares len
 karing keo sfînto than.
- ¹⁴ Ăl poporea si te așunen kadai buki
 hai si te daran,
 bari dar va lela le manușan
 kai beșen and-e Filisteia.
- ¹⁵ Atuncia si te daran ăl fameli le Edomoske,
 hai ăl zurale manuș le Moaboske
 va izdrana trașatar.
 Saoră manuș kai beșen ando Kanaan
 si te lel len sfîrșala.
- ¹⁶ Si te lel len ăk bari dar izdramasa.
 Kă keo vast si baro,
 si te beșen păk than, sar ăk bar,
 gi kana va nakhela keo poporo, RAIA!
 Gi kana va nakhela keo poporo
 saves pokindean les.
- ¹⁷ Tu si te anes len hai va ciusa len
 po plai kai alosardean les,
 ando than kai kerdean les
 tuke te beșes, RAIA,
 ko than o sfînto
 savo ke vast kerde les, Raia!
- ¹⁸ O RAI va avela thagar veșniko.”
¹⁹ Kă ăl grast le faraonoske, leske urdona, hai les-
 ke manuș păl grast gheles ando baro pai hai o RAI
 andeas pă lende ăl paia le bare paieske. Dar ăl isra-

elițea phirdes pă phuiate șuki ando mașkar le bare
 paiesko.

²⁰ E Maria e proorocița, e pheii le Aronoski, lileas
 ando vast ăk timpano, hai saoră giuvlea gheles pa-
 la late timpanența khelindos. ²¹ E Maria ghilabadea
 lenghe:

„Ghilaben le RAieske,
 kă si but baro,
 — ciudeas ando baro pai le grastes
 hai koles poa grast!”

O giamos ko Sinaia

(15:22—18:27)

O pai kerko ke Mara

²² O Moisea phendea le Israeloske te telearen katar o
 Baro Pai le Trestienko. Aresles and-e Mulani Șur, hai
 pala trin ghes giamaske and-e mulani, ni arakhles
 pai. ²³ Aresles ke Mara, dar ni daștisailles te pen pai
 andai Mara, kă sas kerki. Kodolaske o than kodova
 ciute lesko anav Mara. ²⁴ O poporo ruia pes kontra
 le Moiseaski:

— So te peas?

²⁵ O Moisea dinea mui karing o RAI, hai o RAI si-
 kadea leske ăk kașt. Ciudea les ando pai, hai o pai
 kerdilos lacio. Othe dineas o RAI krisimata le popo-
 ros sar te train, hai othe ciutea len ke proba, ²⁶ hai
 phendeas:

— Kana va așunena mișto katar o glaso le RAiesko,
 ke Devlesko, kana va kerena so si mișto angla leste,
 kana va lena seama katar leske porunci hai kana va
 înkearesa saoră krisimata leske, nai te dav tut dab
 nici ăk boalasa saveasa dinem dab le egipteien; kă
 me sem o RAI kai sastearul tut.

²⁷ Aresles ko Elim, kai sas deșudui hainga paieske
 hai ieftadeșa palmieri. Beșles othe pașa o pai.

O marno anda o ceri

16 Saoră manuș le israelițenghe teleardes anda
 o Elim. Aresles and-e Mulani Sin, kai si maș-
 kar o Elim hai o Sinai, ando ghes le deșupangengo le
 duiengo cion, păce înklistes anda o Them le Egipt-
 osko. ² Hai saoră manuș le israelițenghe ruie pes
 kontra le Moiseaski hai le Aronoski and-e mulani.
³ Ăl israelițea phende lenghe:

— Afi sas mai mișto te muleamas anda o vast le
 RAiesko ando Them le Egiptosko, kana beșasas pa-
 șa amare phirea le masăsa, kana hasas marno da

ciailosas! Kă anden amen andă kadai mulani kaște mudaren saoră manușan kadalen bokhatar!

⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Dikhen kă si te kerav te del tumenghe marno sar brîșînd te avel tume hamos anda o ceri. Te înklel o poporo avri hai te kiden kabor trăbul len anda fiosavo ghes, kaște ciav len ke proba: te dikhav kana va phirena pala muro sikaiimos sau ni. ⁵ Andă le șovengo ghes trăbul te pregătin so andine khere, hai trăbul te avel duvar mai but dă sar kiden andă kola-ver ghesa.

⁶ O Moisea hai o Aron phendes saoră israelițenghe:

— Reakeako va gianena kă o RAI si kodova savo înkaladea tumen anda o Them le Egiptosko. ⁷ Hai detehara va dikhena e slava le RAieski, kă așundeas tumare rovimata kontra leski. So seam ame, kaște roven tumen amari kontra?

⁸ O Moisea phendeas:

— Reakeako, kana o RAI va dela tumen mas te han, hai detehara marno te ciailon, kă o RAI așundeas tumare rovimata kontra leski... Dar so seam ame? Ni ruien tumen kontra amari, hai kontra le RAieski!

⁹ O Moisea phendeas le Aronoske:

— Phen saoră manușanghe le israelițenghe: «Pașon angla o RAI, kă așundeas tumare rovimata!»

¹⁰ Hai ando timpo so delas duma o Aron saoră manușanghe le israelițenghe, dikhles karing e mulani, hai ita kă e slava le RAieski sikadilis ando noro.

¹¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— ¹² Așundem sar roven pes ăl israelițea. Phen lenghe: «Kana perel o kham, si te han mas, hai detehara va ciaiona marno; hai va gianena kă me sem o RAI, me sem tumaro Del.»

¹³ Păce pelos o kham aviles but prepelițe hai uciardes e tabăra, hai detehara pelos ăk strato rouako ando juro le tabărako. ¹⁴ Kana lileasas pes e roua, dikh, pe phuv sas daicii hurdo sar fulgi, hurdo sar bar brîșîndesko pe phuv. ¹⁵ Ăl israelițea dikhles late hai phendes iekh avreske: „So si kadaia?” Kă ni gianenas so si. O Moisea phendea lenghe:

— Kadaia si o marno kai del les tumenghe o RAI te han les. ¹⁶ Ita so poruncisardeas o RAI: «Fiosavo anda tumende te kidel kabor trăbul les, ăk omero* manușăstar, anda fiosavo anda lesko korto.»

¹⁷ Ăl israelițea kerdes kadea, hai kides aver mai but, aver mai țîra. ¹⁸ Hulavenas les le omerosa: kon kideasas mai but, nas les khanci opral, hai kon kideasas mai țîra, ni înghearelas lipsa khanceski. Ki-

denas kabor trăbulas fiosaves. ¹⁹ O Moisea phendea lenghe:

— Koniva ta na mukel anda leste gi detehara!

²⁰ Dar ni așundes katar o Moisea, hai aver mukles daicii anda leste gi detehara. Dar pherdilos kerme hai khandineailos. O Moisea holeailos pă lende.

²¹ Kadea kă andă saoră detehara, fiosavo kidenas kabor trăbulas les. Kana tatilis e vremea, bilalas.

O RAI phendeas le israelițenghe te hodinin pes andă le ieftango ghes

²² Andă le șovengo ghes kides duvar mai but marno, po dui omerea fiosavestar. Saoră manuș bare le poporoske aviles hai phendes le Moiseaske kadai buki, ²³ hai ov phendea lenghe:

— Kadea poruncisardeas o RAI. Tehara si o Ghes le Beșimasko, o Sabato sfînto anda o RAI. Aghes peken kabor kamen, kiraven kabor kamen, hai încearen tumenghe i pentru tehara te han sea so acilos!

²⁴ Mukle lan gi detehara, sar phendeasas o Moisea, hai ni khandineailis hai ni kerdea kerme. ²⁵ O Moisea phendeas:

— Han les aghes, kă aghes si o Sabato ciutino rigate anda o RAI, aghes ni va arakhena les po kîmpo. ²⁶ Timpo șove ghesengo kiden les, dar andă le ieftango ghes, savo si o Sabato, nai te avel.

²⁷ Hai andă le ieftango ghes, aver anda o poporo înkliste te kiden les, hai ni arakhles les. ²⁸ Atunci o RAI prin o Moisea phendeas:

— «Gi kana ni încearen mîră porunci hai sikaiimata?» ²⁹ Na bistren kă o RAI dinea tumen o Sabato, kodolaske del tumen andă le șovengo ghes marno anda dui ghes. Fiosavo te acioli kai si: andă le ieftango ghes, koniva ta na înklel anda o than kai beșel.

³⁰ Kadea kă o poporo hodinisailos andă le ieftango ghes.

O Aron ciul rigate niște mana

³¹ O kher le Israelosko phendea kadal hamaske „mana”. Oi dikheolas sar e kukin le koriandroski, sas parni hai sas lan gusto lipiaki abghinasa. ³² O Moisea phendeas:

— Ita so poruncisardeas o RAI: «Te înceardeol ăk omero pherdo anda late anda tumare ciave kai va avena pala tumende, kaște dikhen i on o marno savo dinem les tumenghe te han les and-e mulani, pala so înkaladem tumen anda o Them le Egiptosko!»

³³ O Moisea phendeas le Aronoske:

***16:16** Ăk omero si kam dui okale.

— Le ăk piri, ciu andă late ăk omero pherdo mana-sa hai ciu lan angla o RAI, kaște avel înkeardi anda tumare ciave.

³⁴ Pala e porunka dini katar o RAI le Moiseaske, o Aron ciutea lan angla e mărturia,* kaște înkeardeol.
³⁵ Ăl israelițea halessa mana saranda bărsș, gi kana are-sles andăk them kai sas manuș. Hales mana gi kana are-sles kăł hotarea le Themoske Kanaan. ³⁶ O omero si le deșenghi rig anda ăk efa.

O RAI dineas pai andai stînka

17 Saoro manuș le israelițenghe teleardeas andai Mulani Sin, phirindos andak than andă aver than, sar poruncisardeasas o RAI; hai beșles ko Refidim. Othe nas pai te pel o poporo. ² Atunci o poporo halea pes le Moiseasa:

— Den amen pai te peas!

O Moisea dinea len anglal:

— Soste han tumen manța? Soste probin le RAies?

³ Bari truș sas le poporoske, hai rovenas pes kontra le Moiseaski:

— Soste înkaladean amen anda o Egipto? Kaște mudares amen trușatar amare ciavența hai amare animalența?

⁴ O Moisea dinea mui karing o RAI:

— So te kerav kadal poporosa? Mai ăk țira, hai si te ciuden barănța andă mande.

⁵ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia angla o poporo hai le tusa andal phure le Israeloske! Le ando vast e rovli saveasa dinean dab o Nilo! ⁶ Dikh, me si te beșav angla tute pe stînka le Horeboski. De dab e stînka, hai pai va thabdela anda late, ka o poporo te pel.

O Moisea kerdea kadea angla ăl phure le Israeloske. ⁷ Ciuteas o anav kodol thaneske „Masa hai Meriba”,[†] kă ăl israelițea halessas pes hai probisardesas le RAies:

— Si ciaces o RAI mașkar amende, sau nai?

O Israel marel le amalekițen

⁸ Aviles ăl amalekițea hai mardeonas le Israelos ko Refidim. ⁹ O Moisea phendeas le Iosuaske:

— Alosar niște murș, hai gia te mardeos le amalekițența! Hai me si te beșav tehara po vîrfo le plaiesko le rovleasa le Devleski ando vast.

¹⁰ O Iosua kerdeas sar phendeasas leske o Moisea, înklistos te mardeol kontra le amalekițenghi. O Moi-

sea, o Aron hai o Hur uștiles ando vîrfo le plaiesko. ¹¹ Kana o Moisea vazdelas peo vast, o Israel sas mai zuralo; dar kana mukelas peo vast tele, ăl amalekițea sas mai zurale. ¹² Kă ăl vast le Moiseaske sas khine, on liles ăk bar, ciute les tala leste, hai ov beșlos pă leste. O Aron hai o Hur înkearenas leske vast, iekh păk rig, hai aver pă aver rig; kadea kă leske vast aciles vazdine gi kana pelos o kham. ¹³ O Iosua mardeas le sabiasa le poporos le amalekițengo.

¹⁴ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Ramosar ando lil kadai buki, kaște na bistren, hai phen le Iosuaske: si te khosav e amintirea le amalekițenghi tala o ceri.

¹⁵ O Moisea vazdeas ăk altari hai ciuteas lesko anav „O RAI si muro steago”. ¹⁶ Hai phendeas:

— Ăk vast karing o skauno le RAiesko! O RAI va mardeola le amalekițența, andăk neamo andă aver neamo!

O Ietro sikavel le Moiseas sar te krisil le poporos

18 O Ietro, o rașai le Madianosko, o sokro le Moiseasko, așundeas sea so kerdeas o Del anda o Moisea hai lesko poporo o Israel: kă o RAI înkaladeas le Israelos anda o Egipto. ² O Ietro, o sokro le Moiseasko, lileasas le Sefora, le romnea le Moiseaski, savi sas dini drom khere. ³ Lileasas i lake duie ciaven. Iekh buciolas Gherșom, kă o Moisea phendeasas: „Beșav sar străiino andăk them străiino”, ⁴ hai koaver buciolas Eliezer, kă phendeasas: „O Del mîră dadesko kerdea manghe mișto hai hastradea man katar e sabia le faraonoski.”

⁵ O Ietro, o sokro le Moiseasko, avilos le ciavența hai le romneasa le Moiseaski and-e mulani kai beșelas ov, ko plai le Devlesko. ⁶ Dineas drom vorba le Moiseaske: „Me, keo sokro, o Ietro, avav tute ke romneasa hai ke duie ciavența.” ⁷ O Moisea înklisto angla peo sokro te ajukearel les, banghilos hai ciumidea les. Pușle pes sastimastar hai gheles ando korto. ⁸ O Moisea phendeas pe sokroske sea so kerdeas o RAI kontra le faraonoske hai kontra le Egiptoske anda o Israel, saoră pharimata kai avilesas pă lende po drom hai sar hastradea len o RAI anda lende. ⁹ Le Ietros falea les mișto anda saoro miștimos savo kerdea les o RAI le Israeloske, kă hastradea len anda o vast le egipteiengo. ¹⁰ Hai o Ietro phendeas:

***16:34** E mărturia sas ando Kivoto le Devlesko. Exodo 25:16, 34:29.

[†]**17:7** Masa hakeardeol proba hai Meriba hakeardeol cearta.

— Binekuvintime te avel o RAI, ov savo hastradea tumen anda o vast le egipteiengo hai anda o vast le faraonosko, ov savo hastradeas o poporo talal vast le egipteienghe! ¹¹ Akanak pringianav kã o RAI si mai baro dã saorã devla: anda so kerdineailos kana phiradiles barimasa kontra le Israeloske.

¹² O Ietro, o sokro le Moiseasko, andineas le Devleske ãk phabarimos dã sea hai kerdeas ãk sinia sfînto. O Aron hai saorã phure le Israeloske aviles te han le sokrosa le Moiseasko angla o Del.

¹³ Andã le duiengo ghes, o Moisea beşlos tele te krisol o poporo, hai on beşles andã pîrnende paşa leste dã ku detehara gi e reat. ¹⁴ O sokro le Moiseasko dikhleas sea so ov kerelas anda o poporo, hai phendeas:

— So keres le poporosa? Soste beşes tu korkoro, saorã poporosa paşa tute, dã ku detehara gi e reat?

¹⁵ O Moisea dineas anglal pe sokros:

— Kã o poporo avel mande kaşte aşunen so kamel o Del hai te keren. ¹⁶ Kana si len dak buki, aven mande. Me krisav maşkar lende hai kerav pringiande ãl krisimata hai ãl sikaiimata le Devleske.

¹⁷ O sokro le Moiseasko phendea leske:

— So keres nai mişto. ¹⁸ But si te khineos tu hai o poporo kadava, kai si tusa, kã e buki si but phari anda tute, ni daştis te keres lan korkoro. ¹⁹ Akanak aşun man! Muk man te dav tut ãk sfato, hai o Del te avel tusa! Beş angla o Del anda o poporo, hai înghear lenghe bukea angla leste. ²⁰ Sikav len ãl krisimata hai ãl sikaiimata, hai sikav lenghe o drom pã savo te gian hai so trãbul te keren!

²¹ Akanak alosar anda saoro poporo manuş gogheasa, kai daran katar o Del, andã save ãl manuş te pakean, hai kai uron te len so nai ujo. Ciu len opral po poporo, te aven ãl mai bare pã ãk mia, pã ãk şãl, pã peinda hai pã deş! ²² On te krison o poporo saoro timpo: saorã bukea ãl bare te anen len angla tute, hai saorã bukea hurde te krison len on. Kadea ker mai uşuro ki buki, kã si te phiravena andãk than tusa! ²³ Kana va keresa e buki kadaia, hai o Del kadea phenel tuke, nai te aves înkheardo khinimastar, hai o poporo kadava va giala khere paceaasa.

²⁴ O Moisea aşundeas katar o sfato pe sokrosko, kerdeas sea so ov phendeasas. ²⁵ Alosardeas manuş gogheasa anda sea o Israel hai ciutea len bulibaşa le poporoske, te aven ãl mai bare pã ãk mia, pã ãk şãl, pã peinda hai pã deş. ²⁶ On krisonas o poporo saoro timpo: saorã bukea phare ande len angla o Moisea, hai saorã bukea hurde krisosardes on. ²⁷ Pala kodo-

ia o Moisea lileas peske vast katar peo sokro, hai ov teleardeas andã peo them.

O Israel ko Sinai

19 Ando angluno ghes le cionesko trin, pala so înkliste ãl israeliţea anda o Them le Egiptosko, aresles and-e Mulani Sinai. ² Pala so teleardes katar o Refidim, aresles and-e Mulani Sinai hai o Israel beşlos othe and-e mulani, kãl poghea le plaieske.

³ O Moisea uştilos ko Del, hai o RAI dinea les mui poa plai:

— Kadea te des дума le khereske le Iakovosko, te phenes le israeliţenghe: ⁴ «Dikhlen so kerdem le Egiptoske hai sar phiradem tumen pãl phakea vulturoske hai andem tumen kathe mande. ⁵ Akanak, kana va aşunena mandar hai kana va înkearena muro phanglimos, si te aven mîrã, mai kuci anda mande dã sar saorã poporea. Saorî phuv si mîrî, ⁶ dar tume si te aven manghe ãk thagarimos raşaiengo hai ãk neamo sfînto.» Kadala si ãl vorbe kai trãbul te phenes len le israeliţenghe.

⁷ O Moisea ghelos hai dinea mui le phuren le poporoske hai poruncisardeas lenghe saorã vorbe, save phendea leske o RAI. ⁸ Saoro poporo dineas anglal:

— Si te keras sea so phenel o RAI!

Kana o Moisea ghelos ko RAI te phenel leske so phendeas o poporo, ⁹ o RAI phendeas le Moiseaske:

— Dikh, si te avav tute andãk noro thulo, kaşte aşunel o poporo kana dav дума tusa, hai kaşte avel len întotdeauna pakeamos andã tute.

Hai o Moisea phendea le RAIESke ãl vorbe le poporoske. ¹⁰ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Gia ko poporo, sfînşosar len aghes hai tehara, hai ciu len te thoven pe ţoale. ¹¹ Te aven gata anda le trinengo ghes, kã andã le trinengo ghes o RAI si te del pes tele angla saoro poporo po Plai Sinai. ¹² Te cius semnea paşa o plai anda o poporo hai te phenes: «Dikhlen ta na uşten po plai sau te ciun o pîrno pã leske poghea! Orsavo va ciula peo pîrno po plai, trãbul te mudaren les! ¹³ Dar ta na ciun o vast pã kodo manuş, hai te mudaren les barãnţa sau sãgeţenţa! Manuş sau animalo le kheresko, ta na trail!» Dar kana va aşundeola e trîmbiţa, te gian karing o plai!

¹⁴ O Moisea dinea pes tele poa plai ko poporo. Sfinşosardea len, hai on thodes pe ţoale. ¹⁵ Phendeas le poporoske:

— Te aven gata anda le trinengo ghes, ta na soven le romneanţa!

¹⁶ Detehara andã le trinengo ghes sas bubuiimata, skãpãrimata hai ãk noro thulo po plai, aşundineailos

but zurales ăk trîmbița, hai saoro poporo andai tabăra izdraias. ¹⁷ O Moisea înkaladeas le poporos andai tabăra te maladeon le Devlesa, hai beșles kâl poghea le plaieske. ¹⁸ O Plai Sinai sas sea numa thuv, kă o RAI dineasas pes tele pă leste ando mașkar le iagako. O thuv uștilos sar o thuv andăk baro kuptori, hai saoro plai izdralas zurales. ¹⁹ E trîmbița așundinealis sa mai zurales. O Moisea delas дума hai o Del delas les anglal mosa baro.

²⁰ O RAI dinea pes tele po vîrfo le Plaiesko Sinai. Dineas mui le Moiseas po vîrfo le plaiesko, hai o Moisea uștilos. ²¹ O RAI phendeas le Moiseaske:

— De tut tele hai phen le poporoske ta na nakhen o hotari karing o RAI te dikhen, kaște na meren but anda lende. ²² I ăl rașaia, save pașona pașa o RAI, i on trăbul te keren pes uje, ta na del len dab o RAI.

²³ O Moisea phendeas le RAieske:

— O poporo ni va daștila te uștel po Plai Sinai, kă phendean amenghe: «Ciu semne pașa o plai te înceares les sfînto!»

²⁴ O RAI phendea leske:

— Gia, de tut tele hai pala kodoia uști pale le Aro-nosa! Ăl rașaia hai o poporo ta na nașan te ușten ko RAI, ta na del len dab.

²⁵ O Moisea dinea pes tele ko poporo hai phendea leske.

Ăl deș porunci

20 Atunci o Del phendeas saoră vorbe kadala: — ² Me, o RAI, sem keo Del, savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko, o them le robeako.

3 Ta na avel tut aver devla afer dă ma!

4 Ta na keres tuke idolea, nici daicii kaște ameal bukeanța kai si opre ando ceri, nici tele pe phuv, nici andăl paia mai tele dă sar e phuv!
⁵ Ta na înkinos tut angla lende hai nici te mukes tut tsîrdino kaște slujis lenghe, kă me, o RAI, keo Del, sem ăk Del kai kamav tut numa anda mande. Hai pedepsiv ăl bezeha le dadenghe andăl clave, gi kă le trinengo hai le ștarengo neamo kolengo kai uron man, ⁶ hai sikavav mila kai aciol gi kă le miako neamo anda kola kai iubin man hai așunen mîră porunci.

7 Ta na phenes o anav le RAiesko, ke Devlesko bi grijako, kă o RAI ni va arakhela bi doșako koles kai va lela lesko anav bi grijako.

8 Înkear o Ghes le Odihnako hai sfînțosar les! ⁹ Șov ghes si tu bukeake, kaște keres saorî

buki kire. ¹⁰ Dar o le ieftango ghes si o Ghes le Odihnako ciutino rigate le RAieske, ke Devleske. Ta na keres buki andă leste, nici tu, nici keo ciavo, nici ki cei, nici keo robo, nici ki roaba, nici keo animalo, nici o străiino kai si andă ke foruri! ¹¹ Kă andă șov ghes kerdeas o RAI o ceri hai e phuv, o baro pai hai sea so si andă lende, hai andă le ieftango ghes hodinisailos. Kodolaske binekuvintisardeas o RAI o Ghes le Odihnimasko hai sfînțosardea les.

12 Cinstisar ke dades hai ke da, kaște trais but ando them savo del les tuke o RAI, keo Del!

13 Ta na mudares!

14 Ta na soves avre giuvleasa sau murșăsa kai nai kire!

15 Ta na ciores!

16 Ta na aves ăk martori ohamno kontra avrenghi!

17 Ta na kames o kher avresko, ta na kames le romnea avreskerea, nici leske robos, nici leske roaba, nici leske guruves, nici leske hăres, nici aver buki kai si avreski!

¹⁸ Saoro poporo dikhelas ăl bubuiimata, ăl strafa-iimata, o așunimos le trîmbițako hai o plai thuvesa. Kana o poporo dikhleas, izdraies, beșles dur ¹⁹ hai phendes le Moiseaske:

— De amenghe дума tu, si te așunas ciaces! Dar ta na del amenghe дума o Del, kaște na meras!

²⁰ O Moisea phendeas le poporoske:

— Na daran, kă o Del avilos kaște ciul tumen ke proba hai te avel tumen leski dar, ta na keren bezeh.

²¹ O poporo beșelas dur, dar o Moisea ghelos ko noro kalo andă savo sas o Del.

O Del phenel sar te keren o altari

²² O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kadea te des дума le israelițenghe: «Pentrukă dikhlen kă anda o ceri dinem tumenghe дума, ²³ na keren aver devla anda ruposte, na keren devla sum-nakaske anda tumende, ²⁴ dar ker manghe ăk altari phuiako! Pă leste an phabarimata dă sea hai jertfe paceake: brakhea, buznea hai guruva! Orkai va ana-va tuke goghi muro anav, si te avav tute hai si te binekuvintiv tut. ²⁵ Kana anda barănde si te vazdes manghe ăk altari, na vazde les anda barănde cioplime! Kă, kana keres buki daltasa leste, si te mahris les. ²⁶ Na vazde muro altari skărența, kaște na dikhleol keo nanghimos pă leste!»

O poporo kerel bezeh, o Moisea rughil pes hai o Del iertil len

(32:1—34:35)

O vițelo le sumnakasko

32 Kana o poporo dikhleas kă o Moisea beșel but po plai, kidineailles pașă o Aron hai phende leske:

— Haida! Ker amenghe ăk del kaște gial angla amende, kă o manuș kadava, o Moisea, savo înkaladea amen anda o Them le Egiptosko, ni gianas so kerdilos lesa.

² O Aron dinea len anglal:

— Înkalaven ăl slaga le sumnakaske andal kan tumare romneanghe, le ciavenghe hai le ceianghe, hai anen len mande!

³ Saoro poporo înkaladeas ăl slaga le sumnakaske andal kan, hai andine len ko Aron. ⁴ Ov lilea len anda lenghe vast, kerdeas ăk tipari hai ciordeas ăk vițelo. On phendes:

— Israel! Ita keo del savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko!

⁵ Kana o Aron dikhleas e buki kadaia, vazdea ăk altari angla leste hai dineas mui:

— Tehara si te avel ăk sărbătoarea and-e cinstea le RAieski!

⁶ Andă le duiengo ghes uștiles detehara andai reat hai andines phabarimata dă sea hai jertfe paceake. O poporo beșlos te hal hai te pel, pala kodoia uștiles te khelen.

⁷ O RAI phendeas le Moiseaske:

— De tut tele sigo, kă keo poporo, saves înkaladean anda o Them le Egiptosko, rimosailles: ⁸ sigo dine pes rigate poa drom savo phendemas lenghe. Kerdes ăk vițelo anda sumnakaste bilado, înkinosailles angla leste, hai ande leske jertfe. Phendes iekh avreske: «Israel! Ita keo del savo înkaladea tut anda o Them le Egiptosko!»

⁹ O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Vardisardem po poporo kadava hai dikhlem kă si șaralo. ¹⁰ Akanak, muk man ka mîrî holi te phabol kontra lenghi hai te mudarav len! Dar anda tute si te kerav ăk neamo baro.

¹¹ Dar o Moisea rughisardeas le RAies, pe Devles:

— RAIA! Soste les iag kontra ke poporoski, saves înkaladean les anda o Them le Egiptosko bare zuralimasa hai vastesa zuralo? ¹² Soste te phenen ăl egipteia: «Anda lengo nasulimos înkaladea len, kaș-

te mudarel len pâl plaia hai kaște khosel len pa-i phuv»? Na mai holeao, hai muk tut katar o nasulimos kai kames te keres les ke poporoske! ¹³ Na bistar le Avraamos, le Isakos hai le Israelos, ke slujitorea, savenghe halean sovel pă tute: «Si te butearav tumare ciaven sar ăl steale le ceroske, si te dav tumare ciaven saoro them kadava, anda savo dinem duma, hai si te aciol lengo veșniko.»

¹⁴ O RAI muklea pes katar o nasulimos savo phendeas te kerel les pe poporoske.

¹⁵ O Moisea boldinealos hai dinea pes tele poa plai, hai ăl dui table le mărturiake sas les andăl vast. Ăl table sas ramome i pâl dui riga, păk rig hai pă aver. ¹⁶ O Del kerdeasas ăl table, hai o ramomos sas o ramomos le Devlesko, hanado pâl table.

¹⁷ Kana o Iosua așundeas ăl zbărîmata le poporoske, phendeas le Moiseaske:

— And-e tabăra si bașimos războiesko!

¹⁸ O Moisea dineas anglal:

— Kadav bașimos nai o zbărîmos kolengo kai mardes, nici o zbărîmos kolengo kai hasardes; so așunav me si o zbărîmos ghileako!

¹⁹ Kana o Moisea pașolas pașai tabăra, hai dikhleas o vițelo hai o khelimos, lileas iag, ciudeas ăl table anda o vast hai phaglea len ko pîrno le plaisko. ²⁰ Lileas o vițelo, saves kerdesas les on, hai phabardea les. Kerdea les prafo, ciuteas les po pai, hai dinea les te pen les ăl israeliștea. ²¹ Hai phendeas le Aronoske:

— So kerdea tuke o poporo kadava, kă andean pă lende ăk bezeh kadea baro?

²² O Aron dineas anglal:

— Na le iag, muro rai! Tu gianes kă o poporo kadava gian karing o nasulimos. ²³ On phende manghe: «Ker amenghe ăk del kaște gial angla amende, kă o manuș kadava, o Moisea, savo înkaladea amen anda o Them le Egiptosko, ni gianas so kerdilos lesa.» ²⁴ Me phendem lenghe: «Kas si sumnakai, te înkalaven les pa peste!» Hai dine les manghe. Ciudem les and-e iag, hai anda leste înklisto o vițelo kadava.

²⁵ O Moisea dikhleas kă o poporo sălbătisailos, kă o Aron kerdeasas les te sălbăticol pes, te asan leske dușmaia lestar. ²⁶ Ov beșlos ko mui le tabărako hai phendeas:

— Kon si anda o RAI? Te avel mande!

Saoro neamo le Levesko kidineailles leste. ²⁷ Ov phendea lenghe:

— Kadea del duma o RAI, o Del le Israelosko: «Fio-savo anda tumende te phandel e sabia po mașkar, te nakhel andai tabăra katar ăk șăro kă aver, angle hai

palal, hai fiosavo te mudarel pe phrales, pe amales hai pe vecinos!»

²⁸ O neamo le Levesko kerdeas so phendeas o Moisea, hai mules paşa trin mii manuş anda o poporo ando ghes kodova. ²⁹ O Moisea phendeas:

— Kă fiosavo anda tumende senas kontra tumare ciaveski hai tumare phraleski, de aghesara tume sen and-e slujba le RAieski, ka leski binekuvîntarea te avel aghes pă tumende!

O Moisea pale rughil le RAies te iertil le israeliţen

³⁰ Andă le duiengo ghes o Moisea phendeas le poporoske:

— Kerden âk bezeh but baro. Akana si te uşteav ko RAI: poate daştiva te kerav daicii te bistrel tumaro bezeh.

³¹ O Moisea boldineailos ko RAI hai phendeas:

— Rughiv tut! O poporo kava kerdeas âk bezeh but baro! Kerde peske âk del sumnakasko. ³² Dar akanak rughiv tut te iertis lengo bezeh! Kana ni, atuncia rughiv tut te khoses man anda keo lil savo ramosardean les!

³³ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Kon kerdeas bezeh kontra mîrî? Les si te kho-sav les anda muro lil! ³⁴ Gia hai înghear le poporos kai phendem tuke! Dikh, muro îngero va giala angla tute. Dar kana avela o ghes te pedepsiv len, si te pedepsiv len pala lengo bezeh!

³⁵ Kadea kă dineas dab o RAI le poporos anda soste kerdeas le viţelosa kerdo katar o Aron.

33 O RAI phendeas le Moiseaske: — Gia katar le poporosa saves înkaladean les anda o Them le Egiptosko, ando them anda savo halem sovel le Avraamoske, le Isakoske hai le Iakovoske: «Si te dav les ke ciavenghe!»² Si te dav drom angla tute âk îngero hai va goniva le kanaaniţen, le amoriţen, le hetiţen, le ferezîţen, le heviţen hai le iebuşiţen. ³ Gia ando them kai thabdel thud hai abghin! Dar me nai te giav tusa, ta na mudarav tut po drom, kă san âk poporo şăralo.

⁴ Kana o poporo aşundeas kadal vorbe phare, sea jălisardes, hai koniva ni hureadiles şukar. ⁵ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Phen le israeliţenghe: «Sen âk poporo şăralo! Te giavas tusa makar âk ţîra, mudaravas tut! Akanak ta na hureadeos şukar, kaşte dikhav so te kerav tusa!»

⁶ Ăl israeliţea ni mai hureadiles şukar dă kana sas paşa o Plai le Horebosko.

O RAI maladeol le Moiseasa andăk korto avri andai tabăra

⁷ O Moisea vazdelas âk korto mai dur avri andai tabăra orkai gianas Ăl israeliţea, hai ciuteas lesko anav: o korto le malaiimasko. Orkana dakoniva kamelas te pucel le RAies, gialas ko korto le malaiimas-ko, kai sas avri andai tabăra. ⁸ Orkana gialas o Moisea ko korto, saoro poporo uştenas andă pîrnende; hai beşenas ko udar pe kortosko, hai dikhenas pala o Moisea, gi kana ov gialas ando korto. ⁹ Kana o Moisea gialas ando korto, o stîlpo le norosko mukelas pes tele hai oprilas pes ko udar le kortosko, hai o RAI delas дума le Moiseasa. ¹⁰ Saoro poporo dikhelas o stîlpo le norosko ko udar le kortosko hai uştenas hai înkinonas pes ko udar pe korturengo. ¹¹ O RAI delas дума le Moiseasa iekh angla avreste, sar del дума âk manuş pe amalesa. Pala kodoia o Moisea rilas pes and-e tabăra, dar lesko slujitori, o Iosua le Nunosko, âk târno, ni înklelas anda o korto.

O RAI phenel kă si te avel pe poporosa

¹² O Moisea phendeas le RAieske:

— Dikhes, tu phenes manghe: «Înghear kadal poporos!» Dar ni phendean manghe kas va desa drom manţa. Tu phendean: «Pringianav tut po anav hai san lacio angla mande». ¹³ Akanak, kana sem lacio angla tute, sikav manghe ke droma te pringianav tut, hai te avav lacio angla tute i dakanara. Hai na bistar kă o neamo kadava si keo poporo!

¹⁴ Hai ov dineas anglal:

— Me si te giav tusa hai si te dav tut pacea.

¹⁵ O Moisea phendea leske:

— Kana tu ni gias amenţa, na phen te telearas katar! ¹⁶ Sar va gianena Ăl manuş kă sem lacio angla tute, me hai keo poporo, kana tu ni va giasa amenţa? Nai kadea kă me hai keo poporo anda kadaia nai te avas sar saoră poporea pa-i phuv?

¹⁷ O RAI phendeas le Moiseaske:

— Si te kerav i so manghes manghe akanak, kă san lacio angla mande hai pringianav tut po anav!

¹⁸ O Moisea phendeas:

— Rughiv tut te mukes man te dikhav ki slava!

¹⁹ Ov dineas anglal:

— Si te kerav te nakhel angla tute saoro miştimos muro hai angla tute va dava mui o Anav le RAiesko: kă sikavav lacimos kaske kamav te sikavav lacimos hai si man mila katar kamav te avel man mila!

²⁰ Dar mai phendeas:

— Muro mui ni va daştisa te dikhes les, kã o manuş ni daştıl te dikhel man hai te trail!

²¹ Hai o RAI phendeas:

— Ita si ãk than paşa mande, si te beşes pe stînka.

²² Kana va nakhela mîrî slava, si te ciav tut ando pharaiimos le stînkako, hai si te uciarav tut mîrî vastesa, gi kana nakhava. ²³ Pala kodoia si te vazdav muro vast, hai si te dikhes mîrã zeia, dar na muro mui.

Ăl table ăl neve le krisake

34 O RAI mai phendeas le Moiseaske:

— Cin dui table barãske sar kola anglal, hai me si te ramov pã lende ăl vorbe kai sas pãl table anglune, save phaglean len! ² Detehara av gata hai gia opre po Plai Sinai, beş othe angla man, po vîrfo le plaiesko! ³ Dar koniva ta na uştel tusa hai koniva ta na sikadeol pã saoro plai, hai paşa o plai kadava ta na han ăl brakhea, ăl buznea sau ăl guruva!

⁴ O Moisea cindeas dui table barãske sar kola anglune. Uştilos detehara andai reat hai uştilos po Plai Sinai, sar poruncisardeasas leske o RAI. Sas les ando vast ăl dui table le barãske. ⁵ O RAI muklea pes te le ando noro, beşlos othe paşa leste hai dinea mui o Anav le RAIESKO - ⁶ o RAI nakhlos angla leste hai dinea mui:

— O RAI, o RAI, savo si ãk Del pherdo dragostea hai lacimos, ni holeaol sigo, leski but mila aciob hai kerel sea so phenel, ⁷ încearel pi mila kã mii manuş, iertil e doş, e holi kontra leski hai o bezeh, dar ciaces ni va arakhela bi doşako koles kai si doşalo, hai pedepsil ăl bezeha le dadenghe andãl clave, hai andã lenghe clave gi kã le trinengo hai le ştarengo neamo.

⁸ O Moisea dinea kocia pe phuv hai înkinosailos. ⁹ Phendeas:

— Raia, kana sem lacio angla tute, rughiv tut te gias amenţa, Raia! Kear kana o poporo kadava si şãralo, iertisar amari doş hai amaro bezeh, hai le amen te acios kire!

¹⁰ Hai ov dineas anglal:

— Dikh, me kerav ãk phanglimos: angla saoro poporo kiro si te kerav minuni save nas kerde pã saorî phuv hai kã nici ãk neamo. Saoro poporo kai si andã tumare riga va dikhela e buki le RAIESKI, kã ăl bukea save va kerava len anda tumende si daraiimaske.

¹¹ Le seama so porunciv tuke aghes! Ita, va dureara-va angla tute le amoriţen, le kanaaniţen, le hetişen, le ferezişen, le hevîşen hai le iebuşişen. ¹² Te avel tut grija ta na keres phanglimos le manuşãnta le the-

moski kai si te întiris, kaşte na avel ãk tharimos andã keo maşkar!

¹³ Ando than kadava, te peraven lenghe altarea, te phaghen ăl bar lenghe devlenghe hai te cinen ăl stîlpi le kaşteske kai înkino pes le zeeiţake Aşera. ¹⁴ Kã ni trãbul te înkino tut avre devleske, kã o RAI, savesco anav si: «Kamel tut numa anda peste», si ãk Del kai kamel tut numa anda leste. ¹⁵ Ferisao ta na keres phanglimos le manuşãnta le themoske! Te keres phanglimos lenţa, atunci kana on kurvina angla pe devla hai kerena sinia pe devlenghe, va dena tut mui i tut hai va hasa kã lenghi sinia, ¹⁶ hai te les anda lenghe ceia romnea ke ciavenghe, hai kana lenghe ceia kurvina angla pe devla, atunci va kerena i ke ciaven te kurvin angla lenghe devla. ¹⁷ Na ker tuke ãk del ciordino!

Ăl manuş anen daruri le Devleske

35 ⁴ O Moisea mai phendeas saorã manuşãnghe le israeliţenghe:

— Ita so poruncisardeas o RAI: ⁵ Kon kamel te anel daro le RAIESKE, len anda so si tumen, hai te anen ãk daro le RAIESKE: sumnakai, rupo hai bronzo; ⁶ thav albastro, vişinio hai lolo, ino sano hai bal buzneako; ⁷ morkhea berbecenghe vopsime ando lolo hai morkhea delfinoske; kaşt akaciako, ⁸ untdelemnno andai lumina, khandimata anda untdelemnoste makhimasko, hai andai tãmîia kai khandel şukar; ⁹ bara onixoske hai aver bara anda astarimos pe jilekta hai po kolin.

¹⁰ Sea kai hakeardeon anda tumende te aven hai te keren sea so phendeas o RAI!

¹¹ O than kai si te beşel o Del: O korto hai lesko uciarimos, leske kopci, leske blãni, leske grinzi, leske stîlpi hai leske pîrnea;

¹² O Kivoto le Devlesko hai leske grinzi, lako uciarimos hai e perdeaua kai si angla o Kivoto;

¹³ e sinia hai lake grinzi, hai saorã bukea kai si lasa, hai o marno kai ciul pes angla o Del;

¹⁴ o sfeşniko andai lumina pe bukeanţa, leske kandlea hai untdelemnno andai lumina;

¹⁵ o altari andai tãmîia hai leske grinzi, o untdelemnno anda o makhimos hai e tãmîia kai khandel şukar, hai e perdeaua le udareski katar e intrarea le thaneski kai si te beşel o Del;

¹⁶ o altari anda o phabarimos dã sea, lesko grãtari le bronzosko, leske grinzi hai saorã bukea leske; o ligheano pe pîrnesa;

^b34:6 Exodo 20:6

¹⁷ ăl kovorea kai keren e bar, lenghe stîlpi, lenghe pîrne hai e perdeaua katar e poarta le bareaki;
¹⁸ ăl kile le kortoske, ăl kile le bareake hai lenghe dorea; ¹⁹ ăl Țoale șukar le slujbake ando than o sfînto, ăl Țoale sfînto le rașaiեսke, le Aronoske, hai ăl Țoale leske ciavenghe kai slujin sar rașaia.

²⁰ Saoră manuș le israelițenghe înklistes angla e Moisea. ²¹ Hai avile sea kai sas len ando ilo, sea kola kai placiuias len, hai andines ăk daro le RAIESke kaș-te keren o korto le malaiimasko, anda sea so trăbulas othe hai anda ăl Țoale sfînto. ²² Avile i murș hai i giuvlea, sea kai Țîrdea len o ilo hai andine angrustea nakheske, Țoarte, angrustea, salbe hai saoră feluri bukea sumnakaske. Fiosavo andineas o daro sumnakuno angla o RAI. ²³ Saoră kai sas len thav albastro, vișinio hai lolo, ino sano hai bal buzneako, morkhea berbecenghe vopsime ando lolo hai morkhea delfinoske, ande len. ²⁴ Saoră kai daștinas, anenas rupo hai harkoma ka daro le RAIESke. Saoră kai sas len kașt akaciako anda saoră bukea kai trăbulas kerde, ande les. ²⁵ Saoră giuvlea kai hakeardeonas, kataies pe vastența hai andines so kerdes: thav albastro, vișinio hai lolo hai ino sano. ²⁶ Hai saoră giuvlea kai Țîrdea len o ilo hai hakeardeonas, kătănisardes bal buzneako. ²⁷ Ăl bulibașa andines bara onixoske hai aver bara anda o astarimos pe jilekta hai po kolin. ²⁸ Andines i bukea anda save kerdeol khandimos hai untdelemno: andai lumina, anda o untdelemno makhimasko, hai anda e tămîia kai khandel șukar. ²⁹ Kadea andines daruri le RAIESke ăl israelițea, murș hai giuvlea, saven Țîrdelas len o ilo, kai kamnes te den anda saorî buki poruncime katar o RAI prin o Moisea.

³⁰ O Moisea phendeas le israelițenghe:

— Dikh, o RAI alosardeas le Bețaleelos le Uriesko, o ciavo le Huresko, anda o neamo le Iudasko. ³¹ Pherdea les le Duhosa le Devlesko, gogheasa, hakearimasa hai pringianimasa, te kerel saoră felo bukeango, ³² hai te gianel sar trăbul kerde ăl bukea: anda sumnakaste, anda ruposte hai anda bronzoste, ³³ hai anda o cinimos le barăngo le ciutimaske, hai andai buki le kașteski: te kerel saoră feluri bukeanghe șukar. ³⁴ Dinea les o daro te sikavel i avren, les hai le Oholiabos le Ahisamakosko, anda o neamo

le Danosko. ³⁵ Pherdea len hakearimasa kaște keren hai te gianen sar te keren bukea șukar, te brudon thavesa albastro, vișinio hai lolo hai ino sano, hai te suven; te dikhen sar te keren saoră feluri bukeanghe șukar hai te keren len. ¹ O Bețaleel, o Oholiab hai saoră manuș kai hakeardeon, saven o RAI kerdea len gogheasa hai hakearimasa te gianen sar te keren o than o sfînto, trăbul te keren sea pala sar poruncisardeasas o RAI.

O poporo anel daruri anda o korto

² O Moisea dineas mui le Bețaleelos, le Oholiabos hai saoră manuș kai hakeardeon, saven o RAI kerdea len gogheasa, sea kola kai Țîrde len o ilo, te aven hai te keren e buki. ³ Liles katar o Moisea saoră daruri save andinesas len ăl israelițea te keren o than o sfînto. Hai o poporo sa mai anenas lenghe daruri, andă fiosavi deteherin. ⁴ Atunci saoră manuș kai hakeardeonas, save kerenas saoră bukea ko than o sfînto, fiosavo katar pi buki, aviles ⁵ hai phendes le Moiseaske:

— O poporo sa mai anel but mai but dă kabor trăbul te keras ăl bukea kai poruncisardeas o RAI.

⁶ O Moisea ciuteas te den mui and-e tabăra:

— Koniva, kă si murș, kă si giuvli, ta na mai keren daruri anda o than o sfînto!

Kadea oprisardeas le poporos te mai anen daruri.

⁷ Areslos o materialo anda saoră bukea, hai i mai acilos.

E slava le RAIESki pherdilis o than leske beșimasko kana sas sfîntome katar ăl rașaia

40 ³⁴ O noro uciardeas o korto le malaiimasko hai e slava le RAIESki pherdeas o than leske beșimasko. ³⁵ O Moisea ni daștilas te gial ando korto le malaiimasko, kă o noro beșelas opral pă leste, hai e slava le RAIESki pherdeas o than lesko beșimasko.

³⁶ Kabor înkeardeas lengo phirimos, ăl israelițea telearenas kana vazdelas pes o noro poa korto, ³⁷ hai kana ni vazdelas pes o noro ni telearenas, gi ando ghes kana vazdelas pes. ³⁸ O noro le RAIESko sas opral po korto o ghes. Hai e reat sas iag ando noro angla ăl iakha saoră khereski le Israeloske kabor înkeardeas lengo phirimos.